

Dos milions de joves viuen la JMJ en clau de misericòrdia

De Cracòvia al món

Mazur / Episkopat.pl

«La JMJ continua a casa vostra perquè és allà on Jesús us vol trobar a partir d'ara»

«Déu et convida a somiar, et vol fer veure que el món amb tu pot ser diferent»

«Si un que es diu cristià no viu per servir, no serveix per viure»

P 3-8

La Mare Teresa del Caire

Així és coneguda Mama Maggie, una dona que vesteix vel i samarreta blanques i que porta unes sandàlies humils. Un dia va descobrir que la misèria vivia a pocs quilòmetres de casa seva, al Caire. I va decidir que havia de fer alguna cosa. Així va néixer una xarxa d'assistència, Stephen's Children, que es desplega pels confins d'Egipte. P 10-11

Veu per als refugiats

Josetxo Ordóñez és un advocat especialitzat en temes d'estrangeria. El mes de maig va viatjar a Atenes per conèixer la feina dels seus col·legues grecs «al límit en la defensa jurídica dels refugiats». Ordóñez ha recollit en un web la crònica de quatre dies a Atenes, amb el desig d'explicar la situació dels refugiats.

P 20-21

Pensant-ho millor

Per l'ateisme cap a Déu

La descoberta d'Antonio Fornés la vaig fer amb la lectura de *Reiníciate*, un assaig de superació personal. Es devia aplicar les seves receptes perquè s'ha superat en el seu recent llibre *Creo*, subtitulat *Aunque sea absurdo, o quizá por eso*. L'autor, doctor en Filosofia i diplomàtic en Ciències Religioses, sap explicar la complexitat de manera que s'entengui, i sap fer-ho amb brevetat en un llibre de 114 pàgines que és un concentrat de saviesa amanit amb el sempre agradable ingredient del bon humor.

L'originalitat rau en el fet que arriba a Déu repassant vides i paraules d'ateus contumaces: Marx, Freud, Nietzsche, Feuerbach, Voltaire, Hume... als quals enfronta amb altres grans pensadors: Agustí, Kant, Pascal, Claudel..., però sobretot els situa davant per davant de les seves pròpies contradiccions o de la prova del nou d'una vida feliç o desgraciada.

Cito una sola de les moltes anècdotes que fan atractiu aquest deliciós llibre. Està parlant de Nietzsche, el dur, el del «superhome», en els seus darrers dies, desolat, enfonsat en el tenebrós mar de la follia. El seu últim acte lúcid «va passar una tarda freda d'hivern a Torí. Mentre

caminava sense rumb fix pels carrers, va observar un cotxer fustigar salvatgement un vell cavall que havia relliscat pel gel i no podia avançar. Nietzsche es va abraçar a l'animal i el va protegir amb el seu cos de les doloroses fuetades de l'amo». Antonio Fornés conclou aquesta narració deixant anar un comentari: «El darrer gest de l'autor de l'Anticrist, curiosament, fou perfectament cristià...»

El subtítol del llibre crida l'atenció, i potser per això ha estat escollit per a la portada, si bé no reflecteix el pensament de l'autor i només resulta un eco d'una frase atribuïda a Tertul·lià —«*credo quia absurdum*»—, que a més és una atribució falsa.

Antonio Fornés no considera absurd creure —ben al contrari, es confessa cristià i creient— però tampoc racional en el sentit que la raó pugui demostrar amb les seves lleis l'existència de Déu. En aquest sentit s'adhereix a una sentència de Kant: la raó humana té el destí singular de ser assetjada per preguntes que n'excedeixen la capacitat. En definitiva: una reflexió profunda i amable sobre el més gran i lluminós misteri de les nostres vides.

Antoni Coll
Periodista

La setmana en tuits

Conferència Episcopal Francesa @Eglisecatho

Mons. Pontier, president de la Conferència dels bisbes de França: «La fraternitat és la nostra força.»

Josep Àngel Saiz @BisbeSaiz
Bisbe de Terrassa

#JacquesHamel. Sacerdot exemplar pel seu lliurament en el ministeri, degollat pels jihadistes. Descansi en pau. Quan acabarà aquesta massacre?

Ajuda a l'Església Necessitada @AyudaiglesNeces

#EnciendeUnaVela. Uneix-te a la #CampanadeOracion contra la #PersecucionReligiosa.

G. Sergi d'Assís @sergidassis

Prefecte de l'Escolania de Montserrat. Encara que a alguns no els agradi, continuem creient en el diàleg entre religions.

Papa Francesc @Pontifex_es

Gràcies estimats joves. Sant Joan Pau II ha gaudit des del cel, i us ajudarà a portar arreu del món l'alegria de l'Evangeli.

Guillaume Long @GuillaumeLong

Ministre de Relacions Exteriors de l'Equador. Vaig parlar amb Sec. d'Estat del Vaticà Cardenal Parolin de paradisos fiscals #PactoEticoYA.

Bisbat de Solsona @bisbatsolsona

Un nou projecte diocesà: la Casa d'Acollida per a joves.

Proactiva Open Arms @PROACTIVA_SERV

On acaba l'horitzó de la platja de vacances, comença la tragèdia de la fossa comuna del #Mediterraneo. Mateix mar.

Monestir de les Avellanès @mavellanes

#patrimonicultural desconegut de casa nostra. Restaurant el claustre de l'única abadia premonstratense de Catalunya.

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 13 d'agost del 1993: el papa sant Joan Pau II visita els Estats Units d'Amèrica.

Zoom

Eduard Brufau

Ara fa un any de l'incendi que va cremar més de mil hectàrees entre les comarques de l'Anoia i el Bages. Per guardar la memòria de la tragèdia, els darrers mesos el bomber Marc Sellarès ha creat amb els arbres morts un bosc de creus als termes del Bruc i Sant Salvador de Guardiola. Concretament, hi ha 1.293 creus, tantes com hectàrees de bosc calcinades.

RàdioEstel

El Gripau Blau

UN PROGRAMA PER A TOTA LA FAMÍLIA.

CONTES, ACUDITS, ENDEVINALLES I MOLTA MÚSICA.

DE DILLUNS A DIVENDRES
A LES 18.00. DISSABTES I
DIUMENGES A LES 8.30.

UNA REALITZACIÓ DEL GRUP
ARA VA DE BO.

Editorial

Joves en xarxa

Quan sant Ignasi de Loiola va morir, ja tenia mil seguidors arreu del món. Si ens prenguéssim el terme «seguidor» de manera unívoca, aquesta seria una dada minsa davant de famosos que avui tenen milions de seguidors. Passa quelcom semblant amb la paraula «amic» que s'usa en l'argot del Facebook: ara, és evident que un amic virtual no és el mateix que un de carn i d'ossos a qui tractes de prop. Avui hi ha milions de persones que es passen hores a la setmana en partides *online*. L'any passat, la comunitat de jugadors afeccionats en tot el món ja superava els 1.900 milions. Però aquest no és ben bé el joc a escala humana tan necessari per viure. Les xarxes socials han estat tan presents a la JMJ de Cracòvia que la mateixa organització ha encarregat a una prestigiosa consultoria

una enquesta sobre el tema. Entre més de 7.000 participants enquestats, els espanyols són els joves més connectats: quasi tots tenen Whatsapp i un 56%, Instagram. La novetat tecnològica d'aquesta JMJ no ha estat tant la presència dels participants en les xarxes (això ja es va viure a Madrid i a Rio), sinó la difusió de fotos i vídeos que superen el milió en els moments més àlgids.

Els joves catòlics entenen la importància de les xarxes, les usen en la seva vida quotidiana i les han emprat a Cracòvia per compartir les seves vivències. Així milions de persones arreu del món han sentit parlar de la JMJ i han pogut seguir els encontres i les celebracions. I això és molt positiu. Siguem conscients, però, que les xarxes socials configuren també una altra manera de pensar, de raonar, de comunicar-se,

faciliten la instantaneïtat... i el seu consum quotidià indiscriminat pot provocar allò que el mateix Papa ha criticat: «Una paràlisi perillosa per als joves, difícil d'identificar, la que confon la felicitat amb un sofà que ens garanteix hores de tranquil·litat, per traslladar-nos al món dels videojocs i passar hores davant de l'ordinador» (...) «Hi ha realitats que no comprenem perquè només les veiem a través de la pantalla del mòbil o de l'ordinador, però quan prenem contacte amb la vida, amb aquestes vides concretes no ja mediatitzades per les pantalles, aleshores ens passa quelcom d'important: tots sentim la invitació a involucrar-nos.» Sens dubte, la JMJ ha estat una gran empena evangelitzadora que ajudarà a molts, joves i adults, a deixar les comoditats d'una vida fàcil, a ser lliures i a lluitar per al futur.

La redacció us proposa

«Feina amb cor»

Aquest projecte de Càritas diocesana de Barcelona ha aconseguit inserir al mercat laboral 2.000 persones
P 9

Estrena a Corçà

L'ermita de Santa Cristina de Corçà inaugura la reproducció d'un retaule gòtic del segle XV
P 19

Commoció a Normandia

L'assassinat d'un sacerdot catòlic a mans de jihadistes desperta la solidaritat arreu del món
P 11

El somriure de...

El protagonista de l'àlbum familiar es reconeix pel seu somriure. Malgrat el pas dels anys, segur que sabeu qui és
III

Un nou llindar

La nostra «estatura»

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

«Déu compta amb tu pel que ets, no pel que tens: davant d'ell, no val res la roba que portes o el telèfon mòbil que utilitzes; ni li importa si vas a la moda, li importes tu, tal com ets! Als seus ulls, vals, i el que vals no té preu.» Un milió i mig de joves ho han sentit en directe del papa Francesc a l'estadi de la Misericòrdia, a Cracòvia, i innumerable els qui ho han seguit pels mitjans de comunicació i han escoltat el mateix missatge. Unes paraules encoratjadores, positives, de valoració de les persones i de la seva dignitat humana. «Aquesta —ha dit— és la nostra "estatura", aquesta és la nostra dignitat espiritual: som fills estimats de Déu, sempre!» D'altra part, hi ha qui pateix sovint una infravaloració que mostra poca estima, rebuig, ridiculització, exclusió, indiferència, mal tracte, menyspreu. Per què? Què hi ha en el cor humà que es veu obligat a aplicar aquests components? «Enteneu —diu Francesc— que no acceptar-se, viure descontents i pensar en negatiu significa no reconèixer la nostra identitat més autèntica: és com donar-se la volta quan Déu vol fixar en mi els seus ulls; significa voler impedir que s'acompleixi en mi el seu somni. Déu ens estima tal com som, i no hi ha pecat, defecte o error que el faci canviar d'idea. Per a Jesús, ningú és inferior i distant, ningú és insignificant, tots som predilectes i importants.» És fàcil caure en depressió quan l'autoestima és baixa i el futur molt emboirat. «Complau's en la tristesa no és digne de la nostra estatura espiritual. És més, és un virus que ho infecta i ho paralitza tot, que tanca qualsevol porta... Amb tot, Déu no es resigna a veure'ns apagats i sense alegria. És trist veure un jove sense alegria.» El papa Francesc, fixant-se en Jesús, ha dit als joves que poden fer sorgir una humanitat diferent. Ell espera que entre tants contactes i xats, el primer lloc l'ocupi el fil d'or de la pregària i l'Evangeli sigui el «navegador» en el camí de la vida. Un bon programa que entusiasma.

El Papa desafia els joves a ser instru

El Pontífex presideix una JMJ multitudinària marcada pel record a Joan Pau II i l'Any

Joan Piñol

Enviat especial a Cracòvia

Fotos: Mazur / Episkopat.pl

«Podríem dir que la Jornada Mundial de la Joventut (JMJ) continua demà a casa vostra perquè és allà on Jesús us vol trobar a partir d'ara.» Amb franquesa, el papa Francesc va demanar als joves que la JMJ no sigui flor d'un dia, sinó que «oxigeni» una relació forta amb Jesús i que això els faci atrevits. Una joventut que somia —potser el concepte més repetit pel Papa— en un futur lliure on l'energia dels joves sigui la llavor de la Misericòrdia. Davant d'un oceà de dos milions de joves vinguts de 187 països diferents —quasi de tot els racons de la Terra— el Papa va explicar-los quines temptacions havien d'evitar, tot centrant-se en l'evangelí del diumenge: la conversió de Zaqueu. Creure que tenen una baixa estatura espiritual, restar posseïts per una vergonya paralitzant i quedar atemorits per la multitud que xiuxiueja contra la fe.

El Papa va repetir aquest missatge als joves al llarg de tota la seva estada a Cracòvia. Els seus discursos tenien un doble to. D'una banda, volia animar-los en el camí de la fe en Crist a perseverar la pregària i la vida litúrgica com «un fil d'or» per mantenir la relació amb Jesús. De l'altra, una crítica acurada però contundent envers l'actitud d'alguns joves. El papa Francesc té l'habilitat de parlar als joves sense ensabonar-los, sense repetir una admiració buida de sentit. Al contrari, critica amb paraules sovint dures «les amenaces de la modernitat» i és capaç, com a bisbe i Papa, d'advertir-los d'actituds que amenacen la joventut actual. Són els joves «que semblen jubilats abans d'hora, endormiscats, embobats i atontats, que han confós la felicitat a quedar-se al sofà». El Papa no té por d'emprar aquest llenguatge sabent que això tensa els joves, els posa en el dilema de la vida plena en Crist o la vida que proposa el món.

Els joves del segle XXI, com els primers cristians, s'han aplegat entorn de Pere perquè els transmeti la paraula de Jesús, per rebre d'ell unes paraules d'escalf i orientació. Per això, el Papa va alertar que els joves catòlics no poden quedar inactius «mentre altres més vius i dolents decideixen vostre futur en nom vostre». Els va animar a la vetlla del dissabte a no ser «vegetals», a deixar petjada en el món, a treure profit del temps que viuen. Per això, la felicitat no pot ser sinònim de comoditat. «Jesús no és el Senyor del confort i de la seguretat, sinó el senyor del sempre més enllà i per això cal tenir valentia i canviar el sofà per un parell de sabates per sortir fora i somiar un món diferent.» Sota la imatge immensa del Jesús de la Divina Misericòrdia inspirat en les visions de santa Faustina Kowalska, patrona de la JMJ, santa de Cracòvia i instauradora del culte de la Divina

Misericòrdia, el Pontífex va dir que els joves han d'experimentar la crida de Déu per conèixer què desitja ell de les seves vides. «Déu et convida a somiar, et vol fer veure que el món amb tu pot ser diferent.» Per si no quedava clar, va afegir enmig de la nit polonesa als dos milions de joves: «Això és un repte per a vosaltres.»

Alegria contagiosa

En un any com el 2016, amb un atemptat quasi cada setmana i una societat atemorida pel terrorisme, la JMJ va tornar a mostrar com centenars de milers de catòlics es poden tornar a aplegar pacíficament en una gran festa de la fe, alegre i divertida. Polònia, segurament el país més religiós d'Europa, va esdevenir el pulmó espiritual del continent. Els milers de joves que omplien els carrers van evidenciar, com va recalcar Francesc, que és possible una convivència pacífica i alegre entre persones de diferents cultures i llengües. No en va la mateixa JMJ estava amenaçada de patir algun atemptat i la seguretat s'havia reforçat molt a la ciutat tot i que, al final, l'organització va ser impecable i no es va haver de lamentar cap sobresalt. Els joves catòlics van tornar a mostrar que la sortida al terror és la pregària i la comunió a la qual el Papa també es va referir. De fet, el pare Hamel, el sacerdot francès assassinat per uns terroristes va estar

també molt present en els discursos i en les pregàries.

La JMJ permet experimentar una doble catolicitat. Primer, la territorial. Banderes diferents, llengües diferents, realitats molt distintes però tots units amb harmonia. Pels carrers de Cracòvia es podia observar la comunió entre joves d'arreu del món. Segon, la catolicitat de carismes. La JMJ és una festa d'hàbits religiosos. Monges de tots colors i religiosos de quasi totes les congregacions s'apleguen amb els joves. La diversitat de carismes i de cultures unida entorn de Jesús sota la crida del Successor de Pere.

Pluja i festa

La JMJ de Cracòvia és la més passada per aigua de les darreres ocasions. Ha plogut cada dia de la trobada, excepte el dia de la vetlla, cosa que va permetre als dos milions que van passar la nit al ras no haver de patir per la climatologia. Això sí, els joves —proveïts amb els impermeables facilitats per l'organització— van afrontar la climatologia amb alegria. Els més experimentats recordaven encara la JMJ de Madrid i la tempesta que va caure a la vetlla. D'aquella pluja torrencial que trencava dies de calor s'ha passat a la pluja polonesa, més fina però més prolongada en el temps. Això no va impedir que el Papa sortís a saludar els joves en diverses ocasions a la mateixa finestra des d'on Joan Pau II sortia a

rebre els pelegrins a cada visita que va fer a Cracòvia, la ciutat d'on va ser arquebisbe durant 14 anys.

Via Crucis

El Via Crucis va ser segurament el moment més intens abans de la vetlla del dissabte 30. Les catorze estacions del Via Crucis es van fer a l'aire lliure amb la presència del Papa, el qual, al final, va pronunciar un discurs. Per intensificar la presència de l'Any de la Misericòrdia, a cada estació anava aparellada una obra de misericòrdia, corporal o espiritual. Cada estació començava amb un vídeo en què es mostrava com de manera concreta institucions i persones catòliques ajuden els desvalguts duent a terme cada obra de misericòrdia. Després li seguia una representació artística del missatge de cada estació i una meditació. El Via Crucis es va viure amb un silenci intens que contrastava amb l'alegria i gresca del dia anterior amb la cerimònia de benvinguda del Papa amb música i testimonis.

Al Via Crucis el Papa va reflexionar sobre la presència del mal i el pecat en el món. El mateix dia al matí havia visitat el camp de concentració d'Auschwitz on —per desig exprés— havia decidit no pronunciar cap discurs, sinó fer una visita en silenci i pregària en honor al milió i mig de persones que va morir allà a mans del règim nazi. A la tarda, va visitar un hospital pediàtric i va saludar afectuosament molts

ments de Misericòrdia

Sant de la Misericòrdia

«Jesús no és el Senyor del confort i de la seguretat, sinó el Senyor del sempre més enllà»

«Jesús està tan unit a aquests germans nostres que pateixen que formen gairebé un sol cos patint en cadascun d'ells»

Francesc va creuar tot sol el llindar del camp de concentració.

nens malalts. El dia, doncs, ple de vivències de dolor van servir de preludi al Via Crucis. De manera quasi eucarística el Papa va dir que «Jesús està tan unit a aquests germans nostres que pateixen que formen gairebé un sol cos patint en cadascun d'ells». Amb

la seva habitual contundència poètica va afegir: «Si un que es diu cristià no viu per servir, no serveix per viure.»

El Papa, amb realisme, va presentar als joves el camí que Jesús proposa per lluitar contra el dolor i el pecat, la seva via, el Via Crucis. «El camí és el

compromís personal i el sacrifici d'un mateix», va dir el Papa.

El papa Francesc vol construir sobre la generació de joves de Benet XVI. Els joves s'han transformat durant el pontificat del Papa alemany, més litúrgics, més ben formats, allunyats

de les polèmiques del Concili i amb una clara recuperació del Misteri, del gust per l'espiritualitat. Ara Francesc els llança a la missió, a ser Església en sortida i els desafia a ser les seves mans, els actors de la Misericòrdia que projecta el Papa a la llum de Jesús.

Poble obert i compromès

Redacció

En el discurs a les autoritats del país, Francesc va lloar la unitat de Polònia que confirma «com la concòrdia, tot i en la diversitat d'opinions, és el camí segur per aconseguir el bé comú de tot el poble polonès». Segons el Papa, «no pot haver-hi diàleg si cadascú no parteix de la seva identitat pròpia».

La història recent de Polònia ens ensenya, deia el Pontífex, que ha sabut guardar la memòria bona i posava alguns exemples: els 50 anys «del perdó ofert i rebut reciprocament entre l'episcopat polonès i l'alemany després de la II Guerra Mundial» o «la declaració conjunta entre l'Església catòlica a Polònia i l'ortodoxa de Moscou».

El Bisbe de Roma va recordar que la nació polonesa ha de ser conscient del camí recorregut i que cal afrontar

els reptes actuals amb «el valor de la veritat i un compromís ètic constant» per ser molt respectuosos amb «la dignitat de la persona».

Un d'aquests reptes, comú a tota Europa, és l'acollida als refugiats. Per això, Francesc animava a tenir disponibilitat «per acollir els qui fugen de les guerres i de la fam; solidaritat amb els que estan privats dels seus drets fonamentals, inclòs el de professar lliurement i amb seguretat la pròpia fe. També s'han de sol·licitar col·laboracions i sinergies internacionals per trobar solucions als conflictes o les guerres, que obliguen moltes persones a abandonar llar i pàtria».

La defensa de la vida, una qüestió candent a Polònia, va tenir també el seu espai al discurs de Francesc. En aquest sentit, va demanar polítiques socials eficaces a favor de la família per donar suport a les més febles i les

més pobres i «ajudar-les en l'acollida responsable de la vida».

Trobat-se a la terra de santa Faustina Kowalska era obligada a Cracòvia la visita tant al convent on va viure la religiosa, i patrona d'aquesta Jornada Mundial de la Joventut, com al santuari veí de la Divina Misericòrdia. El dissabte 30 al matí Francesc va ser rebut per la comunitat de religioses del convent i va pregar davant de la tomba de santa Faustina. En plena sintonia amb l'esperit de la JMJ el papa argentí va escriure al llibre d'honor del convent: «El que jo vull és amor, i no sacrificis.» A continuació va arribar fins al santuari de la Misericòrdia. Allà l'esperava una multitud de joves, als quals es va adreçar convidant-los a no «allunyar-se mai de Jesús, encara que pensem que pels nostres pecats o les nostres faltes som els pitjors [...]. Ell ens estima així, és així com vessa la

seva misericòrdia». Seguidament va confessar set joves de nacionalitats diferents i un sacerdot.

El mateix dissabte a la tarda el papa Francesc també va fer acte de presència al proper santuari de Sant Joan Pau II, l'altre patró d'aquesta JMJ i iniciador d'aquest esdeveniment. En aquest lloc Francesc va presidir una eucaristia amb més de cent bisbes d'arreu del món i 2.000 sacerdots i religiosos. Durant l'homília va insistir en la idea de l'Església en sortida per anar a trobar el món «no com un poderós, sinó en forma de servent». I va afegir: «Com no podem sentir aquí el ressò de la gran exhortació de sant Joan Pau II?: "Obriu les portes!"» Així mateix va subratllar que qui tria aquest camí de servei fuig «de les situacions gratificants que el posarien al centre, [...] no s'adapta a les comoditats que estoven l'evangelització».

Els joves catalans visiten el poble natal de Joan Pau II, el santuari de Czestochowa i

Pelegrinant al pulmó espiritual de Polònia

J. P. / Cracòvia

Fotos: Agustí Codinach

Catalunya té la Moreneta i Polònia, la seva verge negra. De Montserrat a Czestochowa hi ha centenars de quilòmetres, però els catalans que han participat en el pelegrinatge organitzat per les delegacions de joventut catalanes i de Mallorca han viscut aquest viatge espiritual. Amb la motxilla carregada amb l'entorn cultural i religiós català, els joves han viscut una autèntica immersió en la religiositat polonesa: des de visitar el santuari marià de Czestochowa fins a viure amb famílies poloneses, passant per la visita al poble natal de Joan Pau II. Els dies previs a la Jornada Mundial de la Joventut a Cracòvia han servit d'entrenament espiritual per als grans dies de celebració amb el papa Francesc a la ciutat de la Divina Misericòrdia.

Els quasi 900 joves catalans inscrits al pelegrinatge amb el Secretariat Interdiocesà de Joventut (SIJ) van arribar a la ciutat de Czestochowa el diumenge 24 de juliol, la majoria en 16 autocars que havien sortit des de diferents punts de Catalunya i uns 80 més que havien viatjat amb avió des de Barcelona. Tan bon punt van arribar ja van poder celebrar missa a la catedral de la ciutat, presidida pel bisbe de Vic, Mons. Romà Casanova. L'endemà ja van tenir el primer contacte amb el país per visitar el camp de concentració d'Auschwitz. L'experiència va ser frapant. Visitar aquesta catedral del terror en un silenci que només es trencava per les explicacions dels guies va impressionar els joves. Com en tot, no és el mateix veure una pel·lícula de l'Holocaust o llegir-lo que visitar les cel·les, veure les imatges de les víctimes i recórrer de prop un camp d'extermini. Allà van poder veure també el lloc on va ser assassinat sant Maximilià Kolbe, un franciscà polonès empresonat a Auschwitz que va intercanviar el lloc a un altre pres que havia de ser executat.

Després d'aquesta visita corprendora van viatjar fins a Wadowice, el poble on va néixer Joan Pau II i on va passar la infància. Allà van admirar l'església parroquial a la plaça major i van venerar una relíquia del Papa polonès, ara ja sant.

Caminant fins a Czestochowa

Al vespre els joves van tenir la missa a l'exterior del poliesportiu on s'allotjaven. La celebració va estar presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, precisament el dia del seu sant. El primat de Catalunya va animar els joves «a viure intensament en Crist perquè ell no us fallarà mai». Aquesta va ser també la tònica general del pelegrinatge: propiciar aquest contacte intens amb Déu. Per aquest motiu estava previst que la visita al santuari de la Verge negra polonesa no es fes en autocar, sinó fent un recorregut a peu al pur estil polonès.

Els joves catalans van recórrer quasi

20 quilòmetres per camins i carreteres fins a arribar al santuari, situat damunt d'un turó pla als afores de la ciutat, anomenat Jasna Góra («muntanya plana»). La caminada, feta amb la companyia del bisbe de Vic i els arquebisbes de Tarragona i Barcelona, va comptar amb el pare Arturo Migas com a guia, un sacerdot polonès que col·labora amb la basílica de la Concepció de Barcelona. Portant uns cartells amb la imatge de la verge polonesa i amb uns grans altaveus per poder cantar i resar plegats, els joves van fer a peu el trajecte, resant el Rosari. Al final, l'arribada al santuari va ser emocionant, i tot i el cansament els joves van ascendir l'últim tram fins a la impressionant església on van entrar cantant el *Virolai*. Un cop dins, l'arquebisbe de Barcelona, Mons. Joan Josep Omella, va presidir l'Eucaristia amb la basílica totalment plena de joves catalans. Després van passar per la capella amb la imatge de la Verge, un quadre d'estil oriental amb la imatge policromada sobre fusta. No en va aquest santuari està considerat com el cor espiritual de Polònia.

Seguint el record i l'exemple del pelegrinatge a Àvila l'any passat, els joves van viure, gràcies sobretot al re-

Visitar Auschwitz en un silenci que només es trencava per les explicacions dels guies va impressionar els joves

Durant tota la JMJ es va poder constatar la revalorització del sagrament de la confessió

L'impacte de veure tants joves catòlics de tot arreu, tanta alegria i la sensació de família i de comunitat impressiona

corregut a peu, una experiència de fer comunitat. Poder conèixer altres joves catòlics, caminar amb ells i començar a generar un cert esperit de família i germanor va ser una experiència que els joves han valorat molt. A més, el fet que els bisbes els acompanyessin reforçava també el sentit de fer diòcesi, gairebé una metàfora feta realitat de la demanda del papa Francesc d'una Església que camina, que surt a l'encontre.

Després de dos dies intensos arribava l'etapa següent del viatge: Bochnia. En aquest districte rural a uns 40 quilòmetres de Cracòvia és on s'han allotjat els catalans, repartits en famílies d'acollida.

Perdó i confessió

Dimecres 27 va tenir lloc la celebració del perdó, la festa de la misericòrdia per a tots els joves. Repartits en grups segons la diòcesi, van tenir una estona d'adoració eucarística, pregària i confessió. Els joves de Barcelona i Mallorca van estar a la parròquia de Sant Joaquim al poblet de Krzyzanowice, un bonic temple de fusta enmig de la campinya de Bochnia. La celebració del perdó també va posar en evidèn-

Auschwitz abans d'arribar a Cracòvia

cia l'atracció renovada i creixent que té aquest sacrament entre els joves, després de dècades en què ha estat en crisi. Durant tot el pelegrinatge, molts joves ja van aprofitar per acostar-se a la trentena de sacerdots que els acompanyaven per demanar la confessió. Ja fos durant la caminada al santuari, a la nit al poliesportiu, durant la missa diària o fins i tot a l'autocar, els joves es confessaven. La situació va cridar l'atenció de l'arquebisbe de Barcelona, el qual, en la seva homilia a Czestochowa, va felicitar-los per aquesta predisposició. «M'ha agradat molt veure com aprofitau per confessar-vos, ben fet, tots necessitem quedar nets per dins i en pau amb Déu.» La celebració del perdó dels joves barcelonins va comptar amb una breu xerrada de Mn. Esteve Espín, que va explicar de manera didàctica com es confessa ell i quins són els problemes habituals que un cristià afronta

per demanar perdó a Déu.

Durant tota la JMJ es va poder constatar aquesta revalorització del sacrament de la confessió, no només entre els joves catalans sinó entre tots els participants. Amb l'impuls de l'Any de la Misericòrdia, Cracòvia es va omplir de confessionaris. També durant la vetlla al Campus Misericordiae es van formar cues per confessar-se durant la nit.

Una nova generació

La JMJ pot semblar des de fora una mena de catarsi catòlica. Els joves surten del seu entorn i van a una gran festa on l'Església pot mostrar en grans multituds la presència del missatge de Crist entre els joves. Però és molt més que això. Els fruits són difícils de veure i de comptabilitzar, però totes les jornades mundials de la joventut

han tingut una repercussió evident, sobretot a modelar cada generació de joves catòlics. Són moltes les anècdotes i les històries, des de matrimonis que es van conèixer en una JMJ fins a iniciatives pastorals nascudes a redós d'una d'aquestes trobades. El que és evident és que el pas per una JMJ canvia els joves. Mn. Albert Sols, un jove prevere de Barcelona, ja va advertir en la reunió de preparació abans de marxar que una JMJ et pot canviar la vida. «Jo vaig anar a Colònia el 2005 per casualitat i allà vaig decidir entrar al Seminari», recordava. Uns joves gironins explicaven també com la JMJ de Madrid del 2011 havia permès crear un grup de pregària de joves que avui dia encara es manté.

Cal tenir en compte que a la JMJ el perfil dels joves és divers. Entre els catalans, hi havia des del jove compromès en una parròquia fins a aquell

que l'havien convençut per anar-hi i encara no sabia massa bé perquè va acceptar venir. L'impacte és més gran entre aquests tebis que han anat a Cracòvia arrossegats per un amic, el germà o la nòvia. L'impacte de veure tants joves catòlics de tot arreu, tanta alegria i la sensació de família i de comunitat impressiona. De fet, molts dels participants catalans han pogut conèixer com a prop de casa seva hi ha grups i parròquies actives amb més joves. El pelegrinatge dels joves catalans, intens i ple d'activitats, ha estat una ocasió per veure una joventut catòlica vibrant, que creix en fraternitat i viu la seva fe alegrement. L'experiència de Cracòvia quedarà en ells com un record inesborrable.

Polònia, un país acollidor

Segurament l'experiència que més ha marcat els joves catalans que han participat a la JMJ ha estat ser acollits per famílies poloneses. Els 900 joves van passar quatre nits acollits per famílies del districte de Bochnia. La majoria es tractava de gent humil i treballadora, en una regió força agrícola i rural. Això sí, han rebut els joves amb els braços oberts, i els han donat menjar i allotjament però també molta tendresa i detallisme: des de donar-los aigua per passar el dia, fer-los entrepans per endur-se, dur-los en cotxe si calia, etc. Els polonesos són famosos per la seva acollida i hospitalitat i, veritablement, els joves catalans ho han experimentat en primera persona.

Els voluntaris de l'organització de la JMJ també han donat exemple treballant incansablement perquè els catalans estiguessin ben allotjats. Aquesta vintena de joves polonesos de la parròquia eren els encarregats de vetllar per repartir els joves a les famílies i donar-los tot el que necessitessin. El seu testimoni d'entrega (sovint fins a l'entrada la matinal encara estaven treballant) va sorprendre els joves. Aquest sentit d'acollida dels polonesos i l'impacte que va tenir entre els catalans es va plasmar el dissabte quan va arribar el moment d'acomiar-se perquè era el dia de la vetlla al Campus Misericordiae. Les abraçades i fins i tot les llàgrimes entre les famílies i els joves van ser emotives. «Quan veia la nostra família d'acollida acomiadant-se d'aquella manera em va impressionar molt perquè en pocs dies, tot i la barrera de l'idioma, s'havia creat un vincle molt bonic, tot unit per la fe», resumeix Christian Sedano, un jove de Barcelona de 22 anys.

Mes enllà de l'experiència de Bochnia, tota la JMJ va fer palesa la capacitat d'organització i acollida del poble polonès. Tot i que Cracòvia i la seva regió va quedar col·lapsada amb l'arribada de quasi dos milions de joves (el triple de la població de la ciutat), ningú no es va queixar. Encara més, anant pels carrers sortien a rebre els pelegrins, i els donaven aigua el calorós dia de la missa final. Les mostres d'afecte dels polonesos respecte als participants a la JMJ van impressionar els joves que responien amb l'entusiasme que els caracteritza. «La JMJ més que una gran experiència espiritual ha estat viure la gran família de l'Església, sentir-se part d'una comunitat molt diversa i molt gran marcada per aquesta capacitat d'acollida d'unes famílies que no ens coneixien i ens ho han donat tot», resumeix Francesc Ripoll, un gironí de 27 anys.

Cracòvia, capital mundial de la misericòrdia

Carmen de la Llave

«Benaventurats els misericordiosos, perquè ells obtindran misericòrdia» és el lema d'aquesta JMJ, que ha aplegat milers de joves de tot el món per donar resposta a la crida del papa Francesc.

Des de Barcelona, concretament des de la parròquia de Santa Joaquina de Vedruna, hem viatjat gairebé 200 pelegrins per trobar-nos amb altres joves i reafirmar la nostra fe des de la diversitat. Tot el recorregut ha estat pensat per mostrar el rostre d'una Església en sortida que dona a conèixer el seu rostre misericordiós. Lituània, Varsòvia i Cracòvia han estat els tres eixos sobre els quals hem sentit l'acollida, la gratuïtat i l'hospitalitat. Tot això sota l'atenta mirada de sant Joan Pau II, que des del cel segurament pregava per tots nosaltres i especialment pel Papa, que afrontava la seva segona JMJ i la primera amb la joventut europea.

El recorregut va començar a Barcelona la nit del 24 de juliol. Des d'allà vam viatjar a Vilnius, on ens va rebre la família en missió de la nostra parròquia, que hi viu amb els seus 10 fills. El bisbe va ser present a l'eucaristia que vam celebrar i a la qual se'ns va parlar de la humilitat i del servei. El pelegrinatge com a tal havia començat: nits d'autocar, dormir a un col·legi o a l'avió van ser alguns dels detalls que ens van recordar que pelegrinar no sempre és sinònim de comoditat i descans. Amb tot, també l'experiència d'un poble que surt del seu confort i del seu ambient per donar a conèixer la joia de l'Evangeli a les perifèries.

El pelegrinatge ens ha ajudat, a més, a conèixer el sofriment dels nostres germans lituans i polonesos. La visita al Mont de les Creus i a Auschwitz ens va mostrar l'horror d'allò que pot fer l'home quan dona l'esquena a Déu. La nostra resposta davant l'odi i l'enfrontament, com va recordar el Papa, la trobem en l'oració i la fraternitat. I quina millor manera d'apropar-nos als joves i als adults que mitjançant la missió popular pels carrers, on gràcies a testimonis i cants vam reflectir els detalls de la nostra trobada amb Jesucrist ressuscitat que és amor.

Experimentant l'acollida

L'arribada a Varsòvia va ser un altre dels moments forts del pelegrinatge. No només per la visita al seminari Redemptoris Mater, sinó per l'eucaristia que vam celebrar a la parròquia de Sant Segimon i la posterior acollida a les cases. Tots i cadascun dels que formem part del grup teníem històries d'agraïment. Ens han obert les portes de casa seva, ens ho han donat tot i han sofert incomoditats per nosaltres, a qui ni tan sols coneixien. Amb aquests detalls també ens hem trobat amb Jesucrist. Tots aquests detalls ens han apropiat a Déu. Gràcies!

De l'agraïment al silenci dels camps de concentració. La visita a Auschwitz

i Birkenau va ser un moment d'oració i reflexió sobre la misèria de l'home i la misericòrdia de Déu que abraça a tots.

I per fi va arribar el gran dia: després d'una caminada de més de dues hores vam arribar al Campus de la Misericòrdia. Després d'escoltar els testimonis dels joves vam rebre les paraules del Papa que ens convidaven a deixar empremta i a defensar la nostra llibertat. Pensar en gran i aixecar-nos del sofà, de les comoditats que ens impedeixen veure els sofriments de l'altre.

«Jesús és el senyor del risc», va dir el papa Francesc invitant-nos a viure amb valentia i a posar el millor de

nosaltres per construir un món millor. «El món d'avui us demana que sigueu protagonistes de la història, perquè la vida és bonica sempre que vulguem viure-la i deixar empremta», va explicar el Papa.

La culminació va arribar amb l'homilia de diumenge. Les paraules del Papa sobre Zaqueu: la reflexió sobre la seva petita estatura, la vergonya paralitzant i la multitud que murmura ens van animar a reflexionar sobre com ens apropem a Déu i sobre quines coses ens fan allunyar-nos d'ell. Això és el que ens emportem de tornada a la nostra ciutat i la nostra realitat del dia

a dia. Jesús ens crida pel nostre nom i vol entrar a les nostres cases. Però, com custodiar-lo? Com fer que es quedi a casa nostra? El repte és mantenir als nostres ambients la joia de l'Evangeli i fer present el rostre misericordiós de Déu a la feina, a casa, al nostre grup d'amics...

La vetlla amb el Papa, l'Eucaristia al Campus de la Misericòrdia i la trobada amb Kiko Argüello suposarà per a molts un punt d'inflexió per plantejar-nos quin és el lloc a la societat i trobar rastres per descobrir la nostra vocació. Sens dubte, ens veurem a Panamà el 2019!

Església en sortida

La ultimitat: clau perquè la Terra sigui Cel

Ultimitat. Aquesta paraula, en realitat, no és al diccionari. Però és un perfecte neologisme, encunyat per Alfredo Rubio, per designar una virtut que combina la humilitat amb una actitud creativa i de participació.

Jesús va inventar la ultimitat quan els Zebedeus li demanen llocs principals en un Regne polític que imaginaven segons els criteris d'aquest món. Ell reuneix els seus deixebles amb tota formalitat perquè entenguin que seguir-lo a ell és una altra cosa. Els planteja una autèntica revolució copernicana a la seva manera d'entendre la vida. Si algú vol ser el primer, que sigui l'últim i el servidor de tots. No anul·la les jerarquies naturals en els grups, però les transforma d'arrel. Fora queda la lògica del poder i del domini, la submissió, les humiliacions dels caps. Fora els ornaments de la glòria. Són per servir-se mútuament! I perquè això sigui possible,

tots han de ser «últims». Jesús els introdueix a una nova forma de relació humana que converteix la convivència en un petit tros de Cel.

La ultimitat fa les persones éssers passius, infantils, grisos? Ben al contrari. La ultimitat ens obre les ales, ens allibera del pes de cercar prestigi i de la por de perdre'l. Crea pau perquè no hi ha lluites de poder. No exclou ningú que vulgui formar part d'aquest Regne on la lògica de Déu —l'amor i el servei— són el criteri d'acció. Ens impulsa a la participació creativa perquè a ningú li falti res, cadascú oferint els seus carismes propis per construir una convivència festiva.

Així és l'esperit de la JMJ. El Papa ha celebrat amb els joves una festa al voltant de la vivència de les benaurances, que és la del Regne de Déu. On la ultimitat és una virtut viscuda, en primer lloc, per Déu mateix.

Leticia Soberón

Barcelona

El projecte «Feina amb Cor» insereix al mercat laboral 2.000 persones

Càritas diocesana de Barcelona impulsa aquesta iniciativa

Redacció
Barcelona

Ja són 2.000 les persones que han trobat feina gràcies al projecte de Càritas diocesana de Barcelona *Feina amb Cor*. Aquest projecte, situat al barri de la Barceloneta, va obrir les portes el desembre del 2013, i des d'aleshores ha treballat per donar suport als participants en la recerca de feina.

La xifra de 2.000 persones inserides posa sobre la taula que l'efectivitat d'aquest programa és alta. I és que el 71% de les persones han trobat feina després de tres mesos des de la finalització del programa.

Feina amb Cor acompanya de manera intensa i personalitzada persones que fa temps que no tenen feina, que tenen càrregues familiars i que han extingit la prestació d'atur o estan a punt de fer-ho. En paral·lel, des de Càritas es

dóna suport en tot allò que la persona necessita perquè pugui centrar-se en la recerca de feina.

Cal destacar la importància del binomi feina-cor: fer molta feina amb molt de cor. El suport en la cerca de feina sense cor no funciona; i el cor, sense un acompanyament professional, tampoc. Aquesta filosofia es materialitza amb petits gestos que, si bé poden semblar superflus, són essencials a l'hora d'aconseguir l'èxit laboral. Aquest acompanyament pot anar des de pagar un tint perquè la persona doni la millor imatge possible en una entrevista o bé proporcionar unes sabates adequades per al lloc de treball que ha d'ocupar la persona en qüestió.

Des de Càritas diocesana de Barcelona es mostren satisfets de poder donar esperança a aquells que l'havien perduda. També esperen continuar aportant molt de cor perquè les persones trobin feina.

Càritas

«El 71% de les persones han trobat feina després de tres mesos des de la finalització del programa»

In memoriam

Gertrudis Nin i Barbany (1941-2016)

Gertrudis Nin ajuda en la neteja de l'arxiu monàstic.

Monestir de Sant Pere de les Puel·les

La nostra germana Gertrudis ha estat cridada a la casa del Pare el 20 de juliol. Nascuda a Barcelona, l'1 d'abril de 1941, va viure a la barriada de Gràcia. Els pares, Gabriel i Cecília, d'arrels cristianes, van ser els seus primers mestres. Va

entrar al nostre monestir als 20 anys, el 18 d'octubre del 1961. Es mostrava molt receptiva i amb vivor i s'interessava pel més petit detall. Vestí l'hàbit monàstic en iniciar el noviciat el 27 de maig del 1962, i va fer la professió temporal el 12 d'agost del 1963. La professió definitiva va ser el 7 de gener de 1967. El Senyor era la seva prioritat. La Paraula de Déu viscuda en la regla de sant Benet, el seu fonament. El seu distintiu: l'entrega sense reserves a la comunitat. Transparent i humil sabia comunicar-se amb profunditat a l'abadessa i a les germanes. Delicada, sensible i amb capacitat d'estimar fins al fons, la tenacitat l'ha mantinguda dreta fins a la fi.

Mestra de novícies i priora, col·laboradora de l'abadessa que podia confiar-hi del tot. Secretària del Consell Federal, tenia gran cura a l'hora de redactar les actes puntualment. Encarregada dels tallers de l'enquadernació i la restauració, els va donar un nou impuls; li agradaven les coses ben fetes i no hi escatimava esforços, i això es va fer palès en aquests treballs. Va ser sagristana molts anys. Als darrers anys, ha estat la representant de la comunitat a l'arxiu del monestir, servei que ha exercit amb interès i discreció. El seu *hobby*: l'ornamentació de la casa amb zel i molta habilitat.

Elegida abadessa el 12 de gener de l'any 2000. Beneïda el 6 de maig del mateix any. Sabia escoltar, lliurar-se amb dedicació a cada germana i estimar de

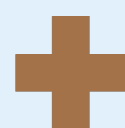
debò. El 2011 va presentar la renúncia d'acord amb el que estableix el dret propi. L'exercici de l'abadiat en els inicis se li feia feixuc, amb el temps, però, va anar adquirint seguretat. Cal assenyalar que no van manca-li situacions ben difícils de resoldre, però amb l'ajut d'experts i de la gràcia de Déu va reeixir-hi.

Poc abans de la seva renúncia, li fou diagnosticat inesperadament càncer de mama que amb els anys ha anat derivant en metàstasi general. El consol

de la comunitat en aquests moments: haver-la acompanyada fins a la darre-hora, fent-nos veu de la seva veu i, sobretot, presentar-la al Pare, juntament amb l'oblació de Jesús, durant l'Eucaristia; tot fent-nos nostra la seva entrega al mateix Déu que va crear-la. El testimoni d'una de les germanes més grans: «Em dol la mort de la Gertrudis; era una dona sencera.»

Ha tingut els seus límits com tota persona humana, però els motius del nostre agraïment ho sobrepassen tot.

Gertrudis estimada, has estat un puntal per a la comunitat. Des del cel vetlla per nosaltres.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

Mama Maggie, la Mare Teresa del

Javier Molina
El Caire

Al migdia la seva figura de blanc immaculat apareix al fons, entre les tones de deixalles que s'amunteguen pels carrers sense asfaltar del barri on malviuen els «escombriaires» del Caire. Mama Maggie, com la coneixen en aquest racó de món oblidat, vesteix vel i samarreta blanques i porta unes humils sandàlies. Camina a poc a poc, saluda els veïns i comparteix rialles amb els nens espellifats que s'uneixen al seu seguici. La dona menuda i alegre que s'obre pas entre les piles d'immundícies de la megalòpolis egípcia fa més de tres dècades que trepitja els carrerons pestilents on els habitants —majoritàriament, cristians coptes— crien cabres i porcs i donen vida a un dels sistemes de reciclatge més eficaços del planeta. Malgrat els viatges freqüents que fa a la zona, la Maggie no ha oblidat la primera vegada que va passejar per aquest infern a recer d'una vessant de l'àrida muntanya de Moquattam, als afores del Caire. «Em vaig posar malalta per la pudor. Vaig passar tres dies al llit sense poder-ne sortir. No parava de plorar quan recordava els nens del barri que havia vist agonitzant entre les escombraries. No hi havia aigua neta ni escoles. I a ningú no semblava importar-li la situació d'aquella gent», relata a *Catalunya Cristiana* des del centre que la seva organització gestiona en un racó del districte.

Quan la Maggie va descobrir la misèria que habitava a pocs quilòmetres de casa seva, ella gaudia d'una vida regalada de luxe i privilegis. Casada amb un empresari milionari i mare de dos nens, havia treballat com a executiva de màrqueting i exercia de professora d'informàtica a l'elitista Universitat Americana del Caire. Havia passat la lluna de mel a Londres; solia viatjar a l'estranger i freqüentava les festes més distingides de la ciutat. «És cert que tenia els millors estudiants, procedents de les elits egípcies. Gent brillant. Però, en aquell moment, quan vaig visitar aquesta zona, vaig sentir alguna cosa molt forta dins el cor. Vaig sentir que només tenia una vida i que volia donar el màxim. Tenia l'obligació d'ajudar», rememora. I aleshores allà, enmig del paisatge més inhòspit mai vist, va néixer el miracle. «Em preguntava —explica— com podia realment ajudar. En una de les primeres vegades vaig aconseguir que m'hi acompanyés un empresari. En veure el barri, em va dir que era un cas sense esperança i em va desitjar bona sort. No hi havia edificis, només barraques. Però quan hi ha amor, els miracles s'esdevenen.»

El temps li ha donat la raó. Avui la seva organització, Stephen's Children, és una atapeïda xarxa d'assistència que es desplega pels confins d'Egipte, des de la mediterrània Alexandria fins a la meridional Assuan.

Escola i valors

Més de 200 escoles funcionen sota la batuta de la Maggie en els parat-

Mama Maggie va trigar tres anys a descobrir la seva missió.

ges on l'Estat ha deixat una legió de naufrags. Més de 30.000 famílies viuen sota el seu paraigua en un país de 90 milions d'ànimes —prop de 8 milions, seguidors de l'Església ortodoxa copta. A primera hora del matí, el col·legi d'Al Jusus, un poble al nord del Caire, és un formiguer de criatures. «A les escoles públiques no els interessa l'educació dels més petits i s'ha estès com una epidèmia el maltractament físic. Aquí ensenyem valors i els pares saben que ens preocupem per l'ensenyament dels seus fills», replica Abir Mohamed, una mestra musulmana de 29 anys. Al seu costat, belluguen d'aquí cap allà en Yasin —un nen musulmà de 8 anys que somia ser arquitecte— i en Peter —cristià de 9 anys que aspira a ser metge. «Volem viure junts a Egipte. Cadascú amb la seva religió», diu en Peter abans de perdre's a tota velocitat pel pati. La Maggie, a qui molts consideren l'equivalent cairot de la difunta Mare Teresa de Calcuta, presumeix d'haver construït una tasca de beneficència que fa uns anys va merèixer una candidatura al premi Nobel de la Pau.

«Quan vam començar —admet— ni tan sols no teníem un espai per reunir-nos. Ho fèiem a casa meva. Al cap d'uns anys ens vam adonar que les nostres accions es multiplicaven. Aleshores vam començar a crear petites unitats com aquesta. Han esdevingut centres d'educació per a tota la comunitat, hi acudeixen les famílies amb l'objectiu d'accedir a la sanitat i l'educació.»

Nadia Malek, amb 33 anys i cinc fills, viu al costat d'un dels modestos locals que l'organització de la Maggie administra a l'abocador de Helwan, una ciutat dormitori a uns 25 quilòmetres

L'atenció a la infància és vital en l'obra de Mama Maggie.

Caire

al sud de la capital egípcia. La seva existència és completament dissortada. Viu en un recambró fet de tova que comparteix amb els fills i el marit entre restes de deixalla que recullen a la ciutat. El vàter més proper és la rònega quadra on descansa l'ase i el sostre està fet a base de flassades polsegoses. «La feina escasseja. El meu marit i fills més grans recorren els carrers amb un carretó recollint ampolles de plàstic i cartró», narra la jove cristiana que —com tants altres pàries— va arribar del sud del país buscant pa i oportunitats. Lluny de trobar-ne, no ha topat més que amb dosis il·limitades de patiment. «Només el petit va a l'escola. La resta treballa amb el pare. Està malalt d'hepatitis C i sovint necessita ajuda», detalla la Nadia mentre els seus fills juguen amagats sota els dos llits tronats que conformen la casa. Per aconseguir electricitat i aigua cal caminar la bona tirada que separa la caseta de la jove de rostre cansat del centre que regenta Mama Maggie. Allà —en un petit pati envoltat del soroll dels tallers on es processen les escombraries— les voluntàries s'entreguen a la tasca diària de rentar els peus i revisar la salut dels nens del veïnat. «Vam venir aquí perquè no teníem dutxa», reconeix Hena Roshdi mentre una de les seves filles gaudeix de l'aigua. «La nostra és una aproximació holística. L'ésser humà és cos —una bona nutrició—, ment —una bona educació i valors— i esperit —amor—», argumenta la Maggie quan se li pregunta per la rutina de rentar els peus dels petits que troben al seu pas. «Si els nens creixen reconeixent el respecte, seran bons ciutadans amb la família i la societat», afegeix. Les atencions a una infància desprotegida —a la terra dels faraons les menors d'edat pateixen encara la mutilació genital

Diàriament es renten els peus als nens i nenes.

femenina i els matrimonis precoços— són un dels mantres de la dona que va canviar la seva vida de luxe per l'auxili dels qui resideixen als marges. «Em van dir *mama* els primers cinc nens que van seure a parlar amb mi. Em van dir que a casa ningú no els escoltava i que volien dir-me *mama*. Va ser un honor.»

Atenció a la infància

L'abandonament és una preocupació que batega en l'immoble del barri d'Ezbet Jairla —ben a prop del Caire islàmic— on s'ubica un jardí d'infància de l'organització. Mentre la canalla llisca pel tobogan o es gronxen al balanci, les mares escolten atentament una xerrada intramurs. «No heu de permetre que ningú toqui el vostre fill. Heu d'ensenyar-li a protegir la

«No hi havia edificis, només barraques. Però quan hi ha amor, els miracles s'esdevenen»

«Em van dir *mama* els primers cinc nens que van seure a parlar amb mi. Em van dir que a casa ningú no els escoltava i que volien dir-me *mama*»

seva privacitat i que sigui capaç de denunciar si pateix assetjament sexual d'un familiar o amic», adverteix la professora. «És molt important escoltar aquests consells. És el que ens cal», afegeix Miriam Manduh. Mentrestant, el seu fill Bola, de 5 anys, juga sense parar al jardí del costat. L'empori de la Maggie també disposa d'un equip de metges que recorren els centres per auxiliar els més joves i lluitar contra les altes xifres de mortalitat infantil i fins i tot de tallers on els nens que no assisteixen a l'escola aprenen els oficis de sabater o teixidora.

«Quan vam començar no hauríem pensat mai que creixeríem tant. Però anem a poc a poc, pas a pas. Cada dia fem un esforç més gran. Avui no és només una organització sinó moltes que es multipliquen amb el mateix esperit i visió», comenta la Maggie, que compleix amb una rigorosa jornada laboral. «Em llevo ben d'hora, cosa que abans no feia. He canviat els hàbits. Reso en companyia dels altres entre les 3 i les 4 de la matinada perquè això ens manté en el camí correcte. Vaig a l'església i, després, reviso el calendari del dia. Dedico part de la jornada a la formació de l'equip perquè gràcies a ells arribem a milers de famílies. Jo sola no arribaria a més de cent», resumeix. En les seves paraules, com en els actes, no s'entreveu la fatiga ni el descans. «Després de la meva primera visita, vaig necessitar tres anys per descobrir que aquesta era la meva missió. Des d'aleshores m'he dedicat només a això. Recordo que en una de les primeres ocasions que vaig venir em vaig trobar una nena apartada. Li vaig preguntar per què no jugava i em va contestar que ningú no volia ser amiga seva perquè no tenia més roba que una samarreta vella. M'agradaria estar rodejada de nens i nenes fins a l'eternitat. Tot canvia en aquesta vida. L'única cosa que queda és allò que fas bé. La veritat i la bellesa són eternes i jo encara sento que no he fet tot el que puc fer.»

França

Commoció per l'assassinat d'un sacerdot a Normandia

R.M.J. / Redacció

«El Papa està informat i participa del dolor i l'horror d'aquesta violència absurda, amb la condemna més radical de totes les formes d'odi i l'oració per les persones afectades.» Així s'expressava l'encara director de la sala de premsa vaticana, el pare Federico Lombardi, en conèixer l'assassinat del sacerdot Jacques Hamel, de 84 anys, a l'església de Saint-Etienne-du-Rouvray (Normandia) el 26 de juliol passat. El pare Lombardi, fent-se ressò dels sentiments de Francesc, reconeixia que «estem particularment impressionats perquè aquesta violència terrible va tenir lloc en una església, un lloc sagrat en què s'anuncia l'amor de Déu, amb l'assassinat bàrbar d'un sacerdot». Així mateix, el secretari d'Estat vaticà, Pietro Parolin, en nom del Pontífex, va enviar un telegrama a l'arquebisbe de Rouen, Mons.

Dominique Lebrun, on es mostrava «desolat» per aquest crim «perpetrat durant la celebració de la missa, que és una acció litúrgica que implora de Déu la pau arreu del món».

L'arquebisbe de Rouen era a Polònia, amb motiu de la Jornada Mundial de la Joventut, i va tornar a la seva diòcesi immediatament. Des de Cracòvia llançava un missatge molt clar: «Clamo a Déu amb tots els homes de bona voluntat. Amb els joves de la JMJ, preguem davant la tomba del pare Popielusk, assassinat durant el règim comunista.» I encara subratllava: «L'Església catòlica no pot prendre cap més arma que l'oració i la fraternitat entre els homes. Us deixo aquí centenars de joves que són el futur de la humanitat. Els demano que no cedeixin a la violència i que es converteixin en apòstols de la civilització de l'amor.» També des de Cracòvia el bisbe d'Evry Corbeil-Essonne sur I-Telé,

Michel Dubost, assenyalava que «com més crims com aquest hi hagi, més set tenim d'un món nou».

Des de totes bandes, arribaven missatges de condol i solidaritat fins a França. Així, el president de la Conferència Episcopal Escocesa, l'arquebisbe Philip Tartaglia, expressava «el dol profund i commoció dels catòlics de Glasgow i d'Escòcia. Estem consternats de debò pel seguit d'atacs que s'han perpetrat a França i la gent durant les darreres setmanes». Especialment aquest últim incident «representa un desenvolupament nou i sorprenent, l'atac a les persones que participen en el culte de Déu en un lloc sagrat».

També des de Catalunya se succeïen els comunicats. Alguns per via Twitter, com és el cas del bisbe de Terrassa o del bisbat d'Urgell, altres amb comunicats, com el de la diòcesi de Girona, on mostraven la «més ferma condemna de l'atemptat» i estaven «absoluta-

ment consternats per la barbàrie i la violència», especialment per haver-se produït en una Església «on s'anuncia l'amor de Déu».

Des de l'òrbita no catòlica les mostres de suport inundaven els canals de comunicació. Així, el secretari general del Consell Mundial de les Esglésies, Hielke Wolters, destacava que «és especialment preocupant quan els fidels i religiosos són assenyalats, ja que la seva vida queda posada al servei de tots. Malgrat tot, fa que la nostra determinació sigui més forta per frenar la violència des de l'arrel a través de l'acostament a totes les persones amb el missatge que la pau, la justícia i la no-violència ho engloba tot».

Especialment destacable és la condemna del Consell Francès de Culte Musulmà, que ha titllat l'atemptat d'«acte terrorista covard i bàrbar» i ha mostrat la seva «emoció i solidaritat amb els cristians de França».

Punt de vista

Tica Font

Directora de l'Institut Català Internacional per la Pau

A Colòmbia acaba una guerra

A finals de juny la guerrilla de les FARC i el Govern colombià van anunciar el final de 60 anys de guerra. Amb aquest acord la guerrilla abandona la violència armada com a estratègia política de transformació social i aposta per la via política, aposta per la democràcia i per les regles democràtiques, aposta per sotmetre el seu projecte polític al vot ciutadà. Cal celebrar aquesta aposta ja que de ben segur disminuirà la violència que sofreix la població. Posar fi a la guerra no suposa que arribi la pau, però si més no hi haurà menys violència i menys sofriments.

El pas endavant és important, malgrat que està ple d'incerteses i reptes que caldrà afrontar per no retrocedir. A principis dels 90 les FARC ja van optar per crear un partit polític, la Unión Patriótica, i pocs anys després els seus líders i

càrrecs electes van ser assassinats. En la ment de molts perdura la pregunta de si ara tornarà a passar el mateix o aquesta vegada l'Estat actuarà perquè no sigui possible l'assassinat per raons polítiques.

Però tants anys de guerra han deixat un gran nombre de víctimes, més de 8 milions de persones desplaçades i quasi 500.000 persones, entre desapareguts i assassinats. La voluntat del govern és reparar a les víctimes, reparar materialment a aquells a qui van prendre la terra o un familiar. Però el repte més gran és saber la veritat del que ha passat, saber qui i com es va organitzar aquest gran desastre humanitari i que en siguin jutjats els responsables. Amb la signatura dels acords, s'obre una finestra d'esperança de saber la veritat, de reparar a les víctimes, impartir justícia i posar mecanismes de no-repetició. És a

dir, s'obre la finestra a un futur diferent, amb menys violència.

Malgrat que les FARC deixin les armes, encara queda actiu un altre grup guerriller, l'ELN, i queda tota la violència dels grups paramilitars, del crim organitzat i el narcotràfic. La majoria de les víctimes del país no estan relacionades amb la violència política sinó amb la violència dels paramilitars i les economies il·legals. La gran majoria de colombians han nascut en guerra, sense referències sobre com es viure en una societat en pau, i la majoria de guerrillers s'hi van incorporar quan encara eren menors d'edat. Per a tota la població s'obre un període nou en què s'acaba una mena de violència però en queden d'altres que cal abordar. S'obre un període d'incertesa i un període d'aprenentatge per conuiu junts exguerrillers i comunitats locals.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

El domini propi

Les Sagrades Escripures manifesten sempre una gran saviesa. Plenes de consells de vida, no oblidem cap aspecte de l'existència humana. En efecte, a l'Eclesiàstic o Siràcida hi ha una pregària «sobre el domini propi». Es troba al capítol 22. És una suplica per assolir aquest domini. Les primeres paraules es refereixen al domini de la llengua. «Qui em posarà una guarda a la boca i un segell de prudència als llavis, perquè el parlar no em faci caure i la llengua no em perdi?»

El salm 141 diu de manera similar: «Posa'm, Senyor, una guarda a la boca, posa sentinelles a la porta dels meus llavis.» A la carta de sant Jaume, capítol 3, hi torna a haver una expressió vigorosa: «Quan posem

la brida a la boca dels cavalls perquè ens obeeixin, podem governar tot el seu cos (...), però no hi ha home capaç de domar la llengua: és un mal que no es domina, va plena de verí mortal. Amb la llengua beneïm el Senyor, el nostre Pare; i amb la llengua maleïm els homes fets a imatge de Déu.»

Hi ha una anècdota que uns atribueixen a sant Felip Neri i altres a sant Francesc de Sales. Una penitenta confessa que ha malparlat d'altres persones, fins al punt d'haver-les calunniat. El confessor li imposa, com a obra penitencial, que ompli un sac amb plomes de gallina i que les escampi per tota la ciutat. Quan hagi fet això, ha de retornar al ministre de la penitència. La penitent fa el que li ha dit el sacerdot. Ell li manifesta, quan retorna, que ha de complir la segona part de l'obra penitencial: recollir les plomes escampades. «Pare», diu la penitent, «el que em maneu és impossible, el vent s'ha endut les plomes». El confessor respongué: «El mateix passa amb la maledicència: qui podrà fer-la enrere?»

Recordo un superior que solia repetir: només som amos de les paraules que no pronunciem.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

La Sainte-Baume (III)

Quan anem a un santuari o ermita, generalment, ens n'expliquen la historieta. Una pastora va observar una vaca que escarbotava el terra i va aparèixer una imatge..., o va ser en un arbre... Són narracions autònomes. En aquest cas no, i m'atreviré a repetir la tradició que n'és l'origen, i no m'importa que el que anomeno tradició sigui en part llegenda.

Retrocedim cap a l'any 44 de la nostra era.

S'explica per la Provença que un dia la gent va veure arribar un vaixell amb set passatgers. Els jueus els havien embarcat sense que disposessin de timó, ni rem, ni vela. Iniciada la persecució dels cristians (en la qual el primer que va morir va ser l'apòstol Jaume), que més aviat va ser dispersió, no van gosar fer mal a Llätzer (amb un ressuscitat qui s'hi atreueix!). Així que el van empènyer a mar, a ell i els acompanyants. Eren, doncs, Llätzer i les seves germanes Marta i Maria, més Salomé i la de Cleofàs, també Sidó, el cec de naixement curat pel Senyor i Maximí, un dels 72 deixebles, acompanyats per Sara, una serventa egípcia de pell bruna. Maria va estendre el vel que duia i es va convertir en vela. El vent els va dur a la desembocadura del Roine. Llätzer va iniciar l'evangelització immediatament. Totes dues Maries es van quedar en l'indret de desembarcament, es tracta del lloc avui anomenat Saintes Maries de la Mer, on s'hi aixeca una petita església-fortalesa. Amb elles s'hi va quedar Sara, convertida avui en reina-patrona dels gitanos, la imatge de la qual ens sorprèn a la cripta. Marta va acudir primer a Avinyó, després a una població propera on un monstre, una tarasca, feia estralls. Va matar el drac i va convertir la gent. Es tracta del municipi que avui porta el nom de Tarascó. Maria va anar riu amunt i es va refugiar en una gruta i va quedar-s'hi durant trenta anys resant, el mateix temps que el seu Mestre havia passat de vida oculta. Va morir als braços de sant Maximí, als afores de la vila. El deixeble, considerat bisbe, la va enterrar en el que avui veiem a la cripta de la catedral i que és un sepulcre gal·loromà.

Que pugui tractar-se de tradicions llegendàries, no ho dubto pas. Ara bé, a diferència de les que es refereixen a imatges trobades per una pastora, que amb el fet acaben, en aquest cas es refereixen a personatges evangèlics i conviden a actituds ben lloables. Es respira devoció, pau, perdó, per aquests patges. La història de Maria convertida, acompanyant i col·laboradora del Senyor, convida a ser-ho. Ens fa recordar que, com ella, som pecadors, que ens cal convertir-nos dia rere dia, que ens cal estimar-lo sempre.

No és que sigui gaire aficionat a les imatges, però aquesta vegada, en la modesta botiga de records, vaig adquirir-ne una que he col·locat al costat del Sagrari; fa només 20 centímetres. Acabada la súplica, li dic sempre a Jesús Eucaristia: es queda ella en nom meu, un altre dia et portaré perfums, imitant-la.

LLOAT SIGUEU!

La mirada de Crist

Fr. Lluc Torcal
Procurador general
de l'Orde del Cister

Sergi Maurel

«El Senyor podia invitar els altres a estar atents a la bellesa que hi ha en el món perquè ell mateix estava en contacte permanent amb la natura i li prestava una atenció plena d'afecte i meravella» (LS 96). La conversió ecològica que el Papa demana comença mirant Jesús, fixant la mirada en ell. Com a cristians i deixebles del Senyor, qualsevol procés de conversió ha de fer-se endinsant-se en el misteri de Jesús de Natzaret: emmirallant-se en la seva manera de fer en l'Evangeli; provant de comprendre la seva predicació; imitant, sobretot, la seva manera de fer.

Allò que més sobta del Senyor en relació amb la naturalesa és la seva absoluta confiança en la paternitat del seu Pare i del nostre Pare. L'home és la nineta dels ulls de Déu, aquell pel qual precisament Jesús s'ha fet home. Tant és així, que la nostra hauria de ser una confiança gairebé cega en l'acció de Déu en la seva creació, ja que el Pare celestial vesteix els lliris dels prats i alimenta els ocells del cel (cf. LS 96). Vivim deixant-nos endur

per aquesta confiança? Ens hem de convertir...

Un altre aspecte de la vida de Jesús que sorprèn i que ens hauria de comprendre és la seva contemplació de la naturalesa, de l'obra de les mans del seu Pare. La contemplació és la resposta més agraïda al do de la creació: a través de les obres coneixem el Creador, el lloem i li donem gràcies (cf. LS 97). Vivim en aquesta perpètua lloança? Ens hem de convertir...

Finalment, encara, un altre tret que ens fa admirar és l'autoritat de Jesús en relació amb els fets naturals que poden generar grans desastres: «Qui és aquest, que fins el vent i el mar l'obeeixen?» (Mt 8,27) (cf. LS 98). Aquí ja no gosem preguntar si som conscients de l'autoritat que tenim... podem assegurar ben bé que ens hem de convertir.

Crist és l'objecte de la nostra conversió, el seu mirall. Recorrem a l'Evangeli per veure com hem de renovar el nostre camí de fe, també en relació amb la conversió ecològica integral que el papa Francesc ens demana.

HORTS URBANS

Els cítrics i les principals fruites de tardor

Pel que fa al conreu dels arbres fruiters, especialment els cítrics, cal disposar d'un espai suficient en les hortes. Aquesta mena de fruiters han estat un element fonamental de la vegetació dels horts urbans i dels jardins conventuals i monàstics de la zona mediterrània. Els cítrics i els altres arbres fruiters se solen plantar entre la tardor i la primavera, quan estan «adormits», sense activitat. Abans de plantar-los cal escollir bé l'indret on volem situar-los fent-nos càrrec del volum que adquiriran amb la creixença al llarg dels anys, de manera que els arbres fruiters no es poden plantar massa junts o espessos.

Un dels fruiters més estès en les hortes mediterrànies és el llimoner (llat., *Citrus limonium*), que és un cítric de fulla perenne i de floració contínua al llarg de tot l'any, i molt agraït amb nombroses aplicacions mèdiques i gastronòmiques. Cal recordar que les llimones creixen damunt les branques mixtes i sobre els arbres empeltats a partir del quart any. El llimoner no aguanta massa bé les gelades fortes i requereix climes temperats, i malgrat que el llimoner s'autofertilitzi, convé plantar en les arbredes diverses varietats, mascle i femella, per tal de garantir la pol·linització. En canvi, el mandarí (llat., *Citrus nobilis*) és un dels cítrics més resistent als freds ja que tolera força bé les gelades lleugeres, mentre que el taronger (llat., *Citrus sinensis*) s'ha de plantar en llocs assolellats i ben resguardats dels vents, evitant l'excés d'humitat a la terra. Els antics hortolans caputxins afirmaven que, en temps hivernal, el planter dels tarongers no convé regar-lo massa: «Per la propagació se ha de prendre-se una

El llimoner ha estat un element fonamental de la vegetació dels horts urbans.

Fra Valentí Serra de Manresa
Arxiver dels caputxins de Catalunya

taronja ben bona en lo hibern, ha de deixar-se podrir y, después, se trahuen las llavors. En lo mes de febrer o mars se omplen los caixons, o testos, de terra ab iguals parts de terra fresca, lleugera y fems consumits, tot ben barrejat y garbellat. Se plantan las llavors a cosa de mitja pulgada de profunditat, y tres o quatre distants unas de altres. Después se cobreix ab una capa de fem ben desmenusat de dos o tres dits de espesos, y se rega ab aigua de font tèbia. Han de regar-se molt poch al hibern» (BHC, Lo jardiner florista, II-153).

Les taronges, les castanyes, els caquis són fruites de tardor que durant l'estiu creixen protegides dins del seu embolcall i que, una volta madures, arribada la tardor, les obrim per degustar-ne el seu sabor. La presència d'aquest conjunt de fruites ens indica que s'apropa la festa de Tots Sants, que és quan el caqui ja té a punt els seus fruits. La seva visió és una meravella de color en les hortes urbanes, car les seves branques, carregades de fruita, agafen totes les tonalitats del color taronja i, sense trencar-se, sostenen uns fruits grossos com pomes, els caquis, amb una dolçor no comparable a cap altra fruita coneguda. La seva aparença exterior és com la d'un tomàquet, però amb un to una mica més ataronjat i amb una polpa molt dolça i tova, talment com si fos melmelada. La ingesta del caqui reforça el sistema immunològic i evita els refredats, sobretot si també es mengen juntament amb taronges durant la tardor i l'hivern, essent una fruita antioxidant que retarda l'envelliment cel·lular. A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, dels efectes nocius de les plagues en les hortes i jardins.

LA SANTA SEU I L'ESTAT DE LA CIUTAT DEL VATICÀ

La Secretaria d'Estat de la Santa Seu

Un dels lligams formals més clars entre la Santa Seu i l'Estat de la Ciutat del Vaticà és la Secretaria d'Estat.

Tant a la Santa Seu com a l'Estat de la Ciutat del Vaticà la figura més emblemàtica després del Sant Pare és el secretari d'Estat, que en l'àmbit civil podríem homologar-ho com a «primer ministre». Al capdavant hi ha el secretari d'Estat, que desenvolupa gairebé totes les funcions polítiques i diplomàtiques de la Santa Seu i de l'Estat de la Ciutat del Vaticà.

El dicasteri (ministeri) més antic de la Santa Seu és la Secretaria d'Estat, els orígens de la qual es remunten a l'any 1487. Prengué una gran embranzida amb motiu del Concili de Trento, concili ecumènic celebrat en períodes discontinus entre el 1545 i el 1563. Està dirigida sempre per un cardenal i té dues seccions. La d'afers generals i la secció de relacions amb els estats.

La secció d'afers generals, o primera secció, és l'encarregada de les operacions ordinàries de l'Església i la que coordina les relacions entre la Santa Seu i l'Estat de

El dicasteri més antic de la Santa Seu és la Secretaria d'Estat, els orígens de la qual són de l'any 1487

Pietro Parolin és l'actual secretari d'Estat vaticà.

Xavier Tudela
Periodista i politòleg
xtudela@ccc.cat

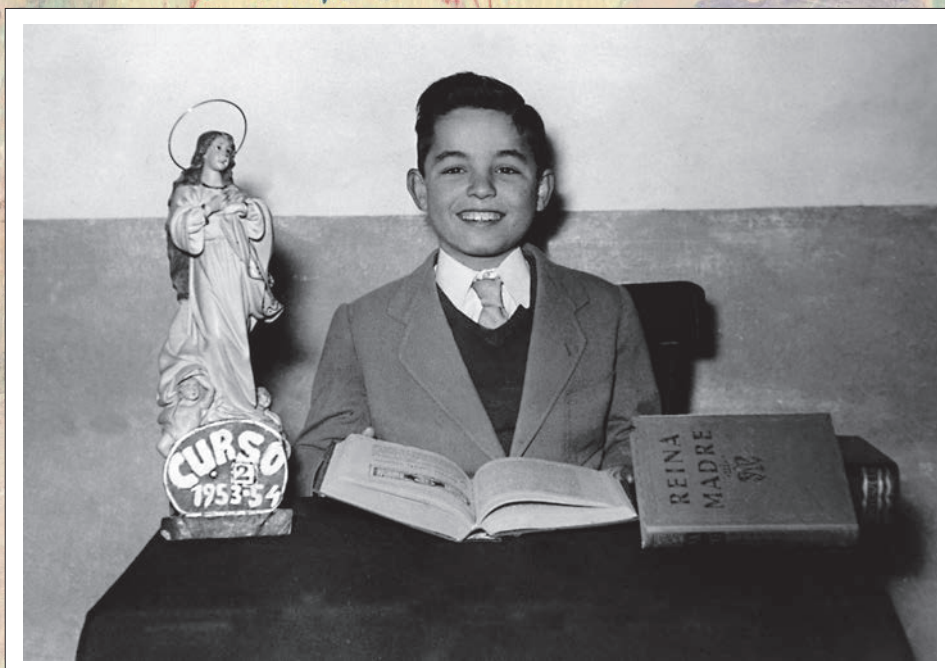
la Ciutat del Vaticà. És interlocutor de les ambaixades acreditades davant la Santa Seu. És també l'encarregada de publicar els comunicats oficials. Aquesta primera secció està dirigida per un arquebisbe conegut com a «substitut d'afers generals de la Secretaria d'Estat».

La segona secció, o secció de relacions amb els estats, és la responsable de les interaccions de la Santa Seu amb els governs civils. Aquesta secció està encapçalada per un arquebisbe conegut com a «secretari de relacions amb els estats».

Una gran part de les persones que treballen a la Secretaria d'Estat de la Santa Seu i a les nunciatures apostòliques han estat formades a l'Acadèmia Pontifícia Eclesiàstica, institució fundada el 1701. Des de la seva creació ha format gairebé dos mil alumnes.

La setmana vinent coneixerem si és la Santa Seu o l'Estat de la Ciutat del Vaticà, tots dos subjectes de dret internacional, qui mantenen les relacions diplomàtiques.

ÀLBUM FAMILIAR

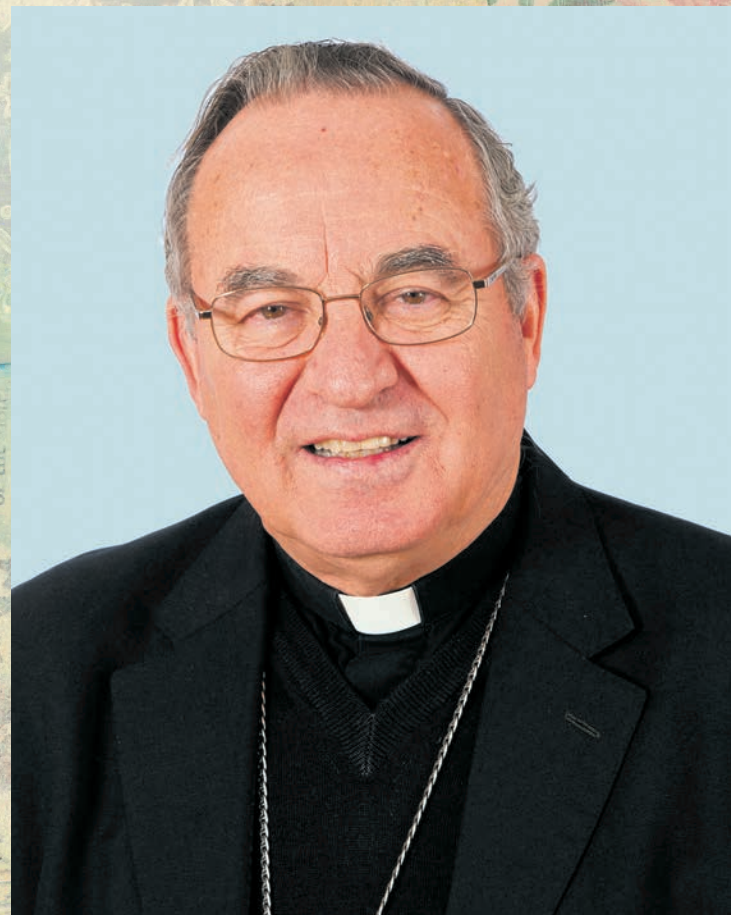
1954: a punt de començar el batxiller inferior al Col·legi dels Germans Maristes de Guissona.

ESTIUS A GUISSONA

MONS. JAUME PUJOL

Arquebisbe de Tarragona

Recordo amb una certa enyorança els meus estius a Guissona quan era petit. En primer lloc, perquè no hi havia col·legi, que fins als 14 anys per a mi els estudis van ser molt costosos. M'agradava molt anar a segar primer i batre després durant els mesos de juliol i agost. Teníem temps també per anar a banyar-nos amb els germans i amics, primer en aquelles basses que servien per regar, i després a les piscines del Col·legi dels Germans Maristes. També a l'estiu podia anar alguns dies de la setmana a missa davant la insistència de la mare, i de gaudir amb els amics i amigues, ballant sardanes el diumenge a la tarda. No podia ni pensar en tots aquells anys que un dia el Senyor voldria que fos bisbe.

ELS DOTZE APÒSTOLS A CATALUNYA

Sant Andreu

L'apòstol Andreu, a Catalunya, té notable presència. Des d'èpoques ben antigues, l'estol d'esglésies romàniques que porten el nom de Sant Andreu és gran. Així, de memòria, en diríem una dotzena: del Terri, Barabés, Coll, Socarrats, Sureda, Llanars... De municipis, l'antic de Sant Andreu de Palomar, avui Barcelona, topònim també mil·lenari, com mil·lenaris són els de Llavaneres, la Barca, la Vola, Gurb, alguns com el de Palomar, engolits en d'altres municipis, d'altres que serveixen la seva independència.

Sant Andreu sempre ha estat un sant important, amb una diada que s'escau a les portes de l'Advent, inici de l'any litúrgic. A l'antic Consell de Cent era el dia en què els nous consellers que regirien la ciutat prenién el relleu i sortien al carrer amb la gramalla distintiva del seu càrrec.

Cert és que a la diada, el temps, per a l'època de l'any, no l'acompanya gaire, però la devoció al sant en temps passat era tal que no poques parròquies li han estat dedicades, no en va. Això a la tradició oriental s'ha conservat. Per a ells, com abans per a nosaltres, era l'apòstol principal, en haver estat el primer de trobar-se i escoltar Jesús, essent ell el qui va avisar el seu germà Pere, que a Occident després esdevin-

Frontal de l'altar de Sant Andreu de Sagàs.

dria l'apòstol principal, desplaçant-lo. La Fatarella, Pruit, Borrassà, Tona, Vallgorguina, Castellcir, Òrrius, Oristà, Sagàs, Ivars... celebren festa major per Sant Andreu, no en va són parròquies dedicades al sant.

D'aquestes, la de Sagàs destaca el frontal de l'altar de Sant Andreu, l'original del qual es troba al Museu Episcopal de Vic i data del segon quart

de segle XII. L'església és antiquíssima, consta com a consagrada pel bisbe d'Urgell l'any 903.

Més moderna és la parròquia de Sant Andreu de la Selva del Camp, però allà, tot i que a la tardor a la festa de Sant Andreu l'anomenen festa major d'hivern, han incorporat la festa major a l'estiu, a la primera setmana de juny, per un fet considerat miraculós, esde-

rat una festa estiuenca, per gaudir de bons dies.

La creu en aspa, com la de santa Eulàlia, representa la iconografia més representativa del sant, emprada universalment. És patró d'Escòcia, Ucraïna, Rússia, Sicília, Grècia, Romania, Prússia... Rubens representa amb aquesta creu el seu martiri, mentre Caravaggio el pintà amb una creu llatina.

**Joan Pallarès-
Personat**
Historiador

En aquesta ruta espiritual visitem els temples més destacats de l'Alt Camp. Deixant de banda el monestir de Santes Creus, que ja ha estat tractat anteriorment, descobrim esglésies d'èpoques i estils ben diferents que, des del romànic fins al modernisme, són testimoni d'una continuïtat històrica de la fe en aquesta comarca.

Esglésies de l

L'ASSUMPCIÓ DEL PLA DE SANTA MARIA

El poble del Pla de Santa Maria és al nord de Valls, a tocar de la Serra de Miramar, que separa l'Alt Camp de la Conca de Barberà. Al centre de la vila, en una plaça allargada, trobem l'església de l'Assumpció, amb una façana barroca elegant però no pas carregada i de carreus perfectament escairats. El campanar, auster i força robust, corona l'edifici.

Ens surt a rebre Miquel Valls, feligrès de la parròquia, que ens convida a passar a dins. És una vegada a l'interior de l'església on l'edifici se'ns mostra amb tota la seva magnificència: d'una amplada i alçària considerables, hi prenen un gran relleu les columnes gegantines que aguanten la volta i que fan sentir-nos com uns éssers petits i insignificants. Les quatre columnes centrals sostenen una gran cúpula, per la qual entra generosament la llum del sol. Tot plegat ens fa l'efecte de trobar-nos enmig d'una arquitectura més pròpia d'un palau que d'un temple parroquial. Miquel Valls ens explica que l'església «va ser construïda al segle XVIII, en un moment de prosperitat econòmica i demogràfica del Pla de Santa Maria. L'església vella havia quedat petita i es va decidir fer-ne una de bell nou. Ara fa pocs anys es va poder restaurar tot l'edifici».

Resseguint els sants i les santes de les diferents capelles laterals veiem invocacions clàssiques i ben conegudes com ara la Mare de Déu del Carme, el Sagrat Cor de Jesús o santa Teresina de Lisieux. La titular de la parròquia, santa Maria Assumpta, té una imatge a la vora de l'altar. L'absis del presbiteri, en canvi, és d'una gran sobrietat i està força despulat d'imatges. Tan sols una gran creu que irradia la llum de la Resurrecció presideix l'espai. A la banda dreta de la nau ens fixem en una fotografia antiga, en blanc i negre, d'un capellà. Miquel Valls ens fa saber que es tracta d'un beat màrtir de la guerra, fill del Pla, assassinat ara fa justament vuitanta anys.

Per acabar la visita a l'església de l'Assumpció, el nostre guia ens fa pujar al cor. Quan hi som tenim els enormes capitells d'estil clàssic de la nau gairebé a la nostra altura. Des d'aquí el conjunt de l'edifici encara és més impressionat, i per moments sembla una basílica. Sens dubte, aquesta construcció respon a un moment triomfal no només del Pla de Santa Maria, sinó de tota l'Església. Retenim i recordem aquesta imatge de sumptuositat i ens dirigim ara a la segona església del poble, d'un caràcter ben diferent.

La façana barroca de l'Assumpció.

Prenen un gran relleu les columnes gegantines que aguanten la volta

L'interior, amb les grans columnes.

Eduard
Brufau

RUTES D'ESTIU

l'Alt Camp (i v)

Fotos: Ramon Ferré

SANT RAMON DEL PLA DE SANTA MARIA

Amb la impressió encara ben fresca del majestuós temple de l'Assumpció, fem cap a la petita església de Sant Ramon de Penyaforç, quasi als afores. Aquesta discreta joia romànica, de línies senzilles i construïda amb pedra local d'un to clar, asserena els ulls i l'ànima. L'aspecte de l'edifici és força auster, i al mateix temps posseeix una finor i una elegància difícils de definir; la construcció tampoc no és exactament simètrica —la portalada és en un lateral—, però tota ella és perfectament harmònica. Sant Ramon aconsegueix impressionar no pas per les dimensions o la decoració, sinó per la puresa i les bellíssimes proporcions de cadascuna de les parts.

Fem la volta a l'església per veure'n tot l'exterior i ens quedem clavats a la façana de l'oest, on ara cau tot el bat de sol de la tarda: davant nostre tenim un rosetó esplèndid, amb una estructura radial que ens recorda una flor o un sol. Els artesans medievals que la van esculpir van excel·lir en el seu treball anònim i humil. La rosassa no té vitralls i sembla que sigui opaca, però el nostre guia, Miquel Valls, ens diu que «en lloc de vidre hi ha fines làmines d'alabastre. Des de fora no s'aprecia, però a dins veurem com aquesta valuosa pedra, en contacte amb els rajos del sol, es torna translúcida».

Abans d'entrar per veure aquesta petita meravella, encara ens aturem de nou, ara per contemplar la portalada. Està flanquejada per un seguit de columnes estilitzades i diverses arquivoltes esculpides amb nombroses escenes. Disposades en una progressió de profunditat les columnes i les arquivoltes volen recordar al fidel que entra en un edifici sagrat. Creuada la porta la mirada se'ns en va instintivament cap a la rosassa; la pedra que abans era opaca i d'un blanc lívid, ara deixa passar la llum del sol i es mostra rogenca i encesa com si fos foc viu. En aquesta hora final del dia la llum rogenca filtrada per l'alabastre ens remet a la sang de la Passió de Crist; així com el sol es pon, queda sepultat a l'horitzó però l'endemà surt esplendorós, també Crist és crucificat, mort i sepultat però finalment és ressuscitat. Per la banda contrària de la rosassa, per l'absis, a través de tres finestrals, símbol del Déu trinitari, entrarà la llum blanca de l'alba.

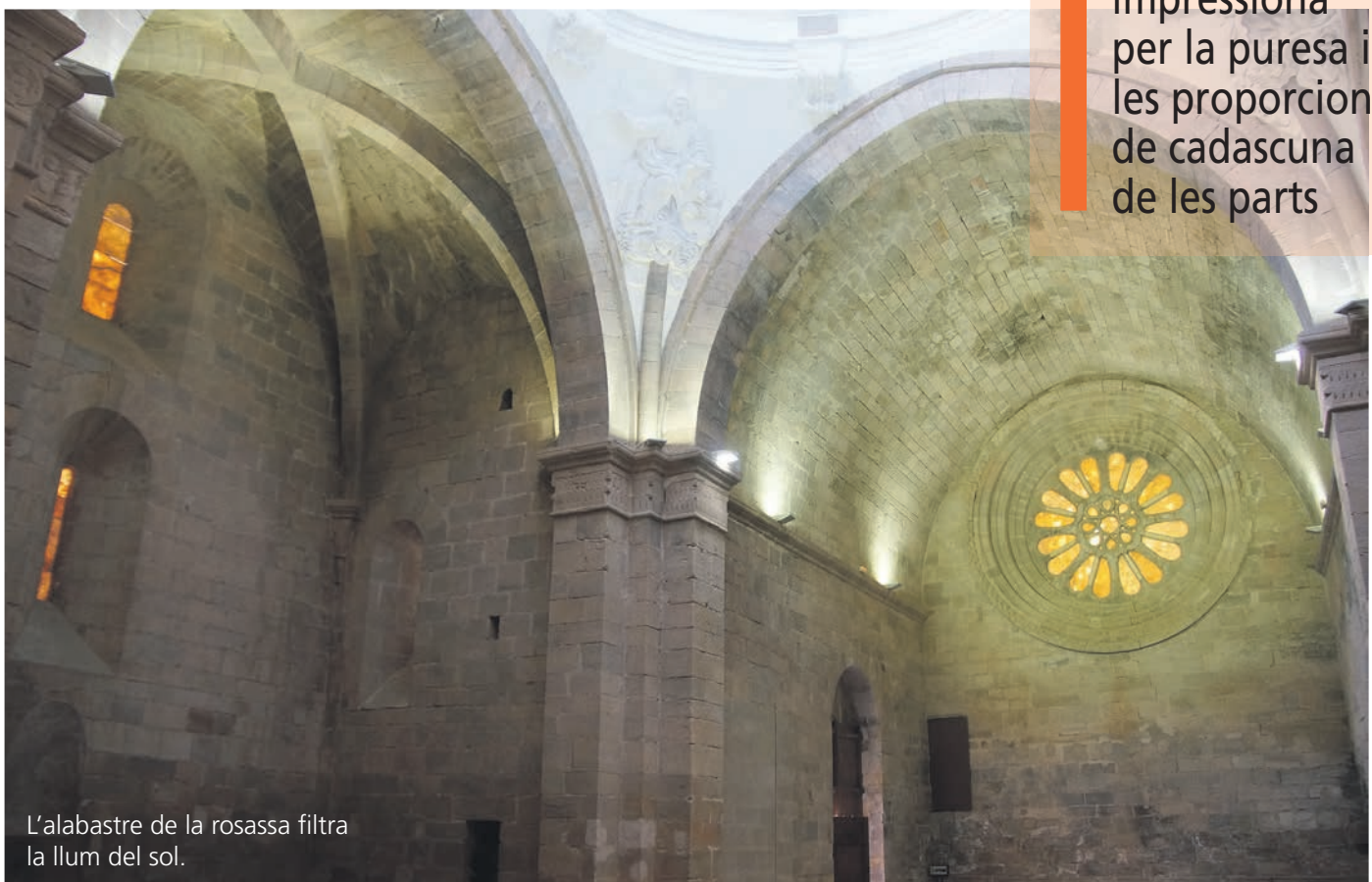
L'església de Sant Ramon pertany a un romànic final, que en algun aspecte, com en els arcs lleugerament apuntats, ja anuncia el gòtic. Miquel Valls ens fa saber que l'estil de l'església «està emparentat amb l'arquitectura del Cister. De fet, la rosassa que veiem és molt semblant a la que trobem a l'església del monestir de Santes Creus, que no és gaire lluny d'aquí». De

La bella
austeritat de
Sant Ramon.

Sant Ramon
impressiona
per la puresa i
les proporcions
de cadascuna
de les parts

L'alabastre de la rosassa filtra
la llum del sol.

tot el conjunt només veiem un sol element que s'allunya d'una manera clara d'aquest estil tan monàstic: el cimbori. «No és l'original», ens diu el nostre amfitrió, «data del segle XVIII. En aquell moment van decidir renovar l'església, i van començar pel cimbori. Però quan ja tenien enllestida aquesta part va ser nomenat un nou arquebisbe de Tarra-

gon, que va decidir aturar les obres i aixecar una església de nova planta al centre del poble, la de l'Assumpció. D'aquesta manera el romànic de Sant Ramon es va poder salvar.»

Ens fixem ara en una imatge que ens havia passat desapercebuda, col·locada a la vora de les escales que duen a l'altar; es tracta de sant Ramon de Pe-

nyaforç, titular de l'església i nascut a la veïna comarca del Penedès. És una obra contemporània feta amb molt de gust, que no desentona gens amb el caràcter medieval de l'església. Contemplant la imatge d'aquest sant dominic i envoltats d'arquitectura monàstica acabem la nostra ruta pel Pla de Santa Maria i per l'Alt Camp.

MISERICÒRDIA ALLÀ ON VAS

El Txad

No fa gaires dies que va sortir a la conversa en un sopar amb uns bons amics el nom del país del Txad, on havia de viatjar per feina humanitària un d'ells. Tan bon punt vaig tornar a casa vaig necessitar ubicar en un mapa on es trobava exactament aquell país dintre del continent africà. És molt important saber qui són els veïns, les fronteres geogràfiques, i sobretot, quan es tracta d'Àfrica, per on ha lliscat el llapis al costat del regle en la divisió dels territoris.

El Txad es troba al bell mig de l'Àfrica, per sobre de l'equador, sense sortida al mar, limita al nord amb el desert de Líbia, a l'est amb el Sudan, al sud amb la selva tropical de la República Centreafricana, al sud-oest amb Nigèria i el Camerun, i a l'oest amb el Níger. El Txad està dividit en tres grans regions geogràfiques: la zona desèrtica del nord, l'àrid cinturó del Sahel al centre, i la sabana sudanesa fèrtil al sud. El Txad és la llar de més de 200 ètnies. L'àrab i el francès són els idiomes oficials, mentre que les religions amb més seguidors al país són l'islam i el cristianisme. També hi ha una minoria animista.

Ja fa mesos que es parla del que és un clam en tota la zona: a la regió del llac Txad (d'on pren el nom el país), el Programa Mundial d'Aliments està ampliant les seves operacions a mesura que arriben cada cop més i

És molt important saber qui són els veïns, les fronteres geogràfiques quan es tracta d'Àfrica

més persones desplaçades. Fugen de la violència a les zones properes a la frontera amb Nigèria, són gent que pràcticament ho han deixat tot darrere seu, el menjar que tenien, la collita de l'any, la roba, les eines, i viuen exclusivament de l'ajut humanitari. Boko Haram utilitza el Txad com a accés estratègic a l'Àfrica subsahariana i ha provocat matances en poblats i universitats. Quan he acabat de llegir quatre línies sobre el país, i crec que

en sé una mica més, torno a pensar en la persona que m'ha dit que faria feina humanitària amb la població del Txad. Recordo el seu somriure d'esperança i els seus ulls brillants contenidors d'unes visions que només ella coneix, de guerra i pau, de dolor i d'alegria, de companys perduts en el camí, de paraules de saviesa i de llàgrimes que no s'han vessat i que fan que els seus ulls marrons siguin un llac on sentir la immensitat incomprensi-

ble del patiment d'una part del nostre món dolorosament massa gran... I al mateix temps, com la segona cara de la mateixa moneda, en la seva mirada hi veig l'amor i la misericòrdia.

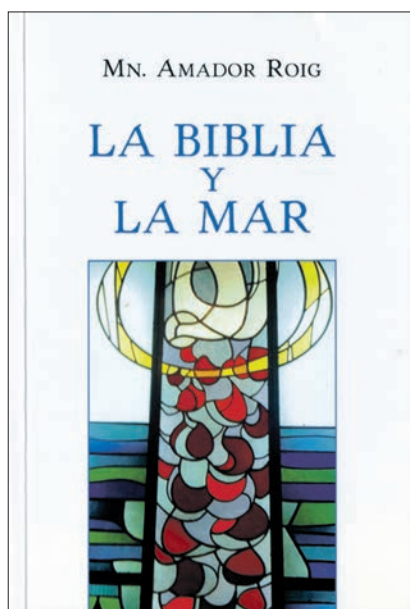
La meua amiga cooperant no parla mai de dolor, sempre fa fortes abraçades que porten perfums de jessamí de les nits de pau d'orient igual que les que farà a les dones i nens al Txad quan vagi a fer la feina més dura en el lloc més perillós.

LLIBRES

MN. AMADOR ROIG

La Bíblia y la mar

Autoedició, 2014, 308 pàg.

Mn. Amador Roig ens convida, des de la seva experiència viva del mar, a fer un recorregut per l'Antic i el Nou Testament, emprant el mar i la seva simbologia com un element que ens ajudi a entendre el missatge de salvació i, en fer-ho, s'adreça de manera especial a la gent de mar, que pot trobar en el llibre una catequesi expressada amb imatges i experiències que li són tan properes en la seva vida professional.

DEBBIE MACOMBER

Bienvenidos al hostel de la

felicidad Maeva, 2016, 343 pàg.

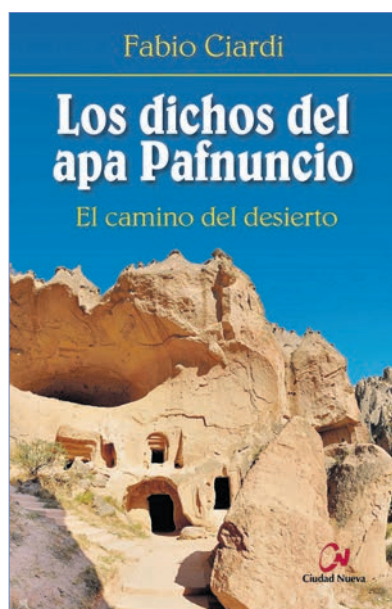

Amb el bon temps, el jardí de l'hostal floreix tot ell. Jo Marie es veu plena d'energia instal·lada a Cedar Cove i, a poc a poc, les ferides profundes que tenia es van guarint. Aviat començaran a arribar nous hostes i té diversos projectes per tirar endavant, com un preciós jardí de roses. Però la protagonista rebrà una notícia del seu passat que amenaçarà de destruir la pau que ha trobat.

FABIO CIARDI

Los dichos del apa Pafnuncio

Ciudad Nueva, 2016, 175 pàg.

Fabio Ciardi, missioner oblat de Maria Immaculada i professor de Teologia de la vida consagrada, rescata una col·lecció de dites on explica l'experiència espiritual de set imaginaris pares del desert. De manera senzilla, ens apropa a aquells antics monjos que reflecteixen sentiments molts propers als homes i dones d'avui. Una finestra al monaquisme popular antic.

MARÍA DEL CARMEN SOLER

SÁENZ DE VALLUERCA

Profesor de preguntas

Ediciones Carena, 2016, 172 pàg.

Els nostres nens i nenes cada vegada entren més aviat en l'adolescència i molts cops ens deixen totalment fora de joc. Tenen massa informació i no arriben a processar-la. Per això cal dedicar-los temps i paciència... Aquest llibre és el testimoni d'un professor i dels seus alumnes en una escola d'estiu, que pot ser una bona ajuda per a tothom.

TRESORS PER DESCOBRIR

La pràctica religiosa que durant més de mil anys ha anat realitzant la comunitat cristiana a Catalunya ha generat una quantitat ingent de béns mobles i immobles destinats al culte: esglésies, retaules, imatges, pintures, orfebreria, indumentària... Conèixer aquestes obres ens ajuda a entendre les comunitats que ens precediren, entendre'n la fe, veure'n els neguits i les esperances. També ens ajuda a conèixer el nostre país, la nostra cultura i l'art del nostre poble, els seus estils artístics, les seves tècniques, els artistes més rellevants de cada època. Però admirar-les, seure-hi davant, reflexionar sobre la seva naturalesa i els seus missatges ens permet, sobretot, obrir el cor i omplir-lo de bellesa, bondat i veritat.

Dani Font —secretari de la Comissió Diocesana del Patrimoni Cultural del bisbat de Vic— és el coordinador de Catalunya Sacra, un projecte interdiocesà pensat per a la divulgació i dinamització cultural i turística del patrimoni cultural de l'Església catalana. Catalunya Sacra organitza, entre altres coses, una agenda anual d'activitats —visites guiades, conferències— que es despleguen per les deu diòcesis amb seu a Catalunya, i que ens permeten descobrir multitud de petits i grans tresors que les nostres comunitats parroquials han anat generant al llarg dels segles.

Més informació: www.catalonia-sacra.cat

Les pintures murals de Sant Sebastià de Montmajor

Dani Font
Coordinador de
Catalonia Sacra

L'església romànica de Sant Sebastià de Montmajor es troba situada en un entorn natural privilegiat, prop de Caldes de Montbui, al bisbat de Terrassa. És bo d'acostar-s'hi, sense pressa, i molta gent ho fa. L'església és un edifici modèlic de l'estil romànic llombard: una sola nau, amb un transsepte en el qual s'obren tres absides —el major, gran, quadrat, i els dos laterals, menuts i semicirculars— ben ornats amb les típiques decoracions llombardes. Un airós campanar completa el magnífic conjunt.

Res de tot això fa pensar en el que ens trobarem a dins, i que és l'objecte d'aquesta recomanació: les pintures murals del presbiteri dedicades a sant Sebastià, fetes pel gran artista sabadellenc Antoni Vila Arrufat (1884-1989) després d'una Guerra Civil que havia deixat malmès l'interior del temple. Vila Arrufat, que ja coneixia bé l'església, s'hi encarà entre 1945 i 1950 amb una empena i una ambició remarcables —com ho féu, també, al santuari de la Mare de Déu de la Salut, a Sabadell— i aconseguí una de les seves obres cabdals. El pintor experimentà

amb total rigor i llibertat la tècnica del fresc. És prou sabuda la dificultat d'executar les pintures al fresc, així com la qualitat del resultat final. Vila Arrufat se'n sortí amb escreix: són una veritable obra mestra.

Les pintures són una fusió molt reeixida entre una composició i una tècnica pròpies de l'art medieval, i un tractament de les imatges i la figuració d'un realisme ben contemporani. Un Crist en majestat ocupa la volta del presbiteri, dins una màndorla sostinguda pels símbols dels quatre evangelistes. La resta de la decora-

ció, que ocupa les parets verticals, es troba centrada per una magnífica escultura de sant Sebastià, i ens mostra escenes de la vida i el martiri d'aquest sant. Hi tenen un especial protagonisme els dotze apòstols.

Gairebé sempre les nostres esglésies són això: un continuïum històric i artístic, un seguit d'intervencions patrimonials de diferents èpoques que se sumen, s'encavalquen, s'acomoden i ens mostren l'evolució de l'art i de les esperances dels nostres avantpassats. Sapiguem valorar-ho i contribuir-hi!

QUADERN D'ESTIU

Ignasi Díaz Ventura
Professor de
Religió catòlica
de l'arquebisbat
de Barcelona

Papa Francisco
@Pontifex_es

Seguir

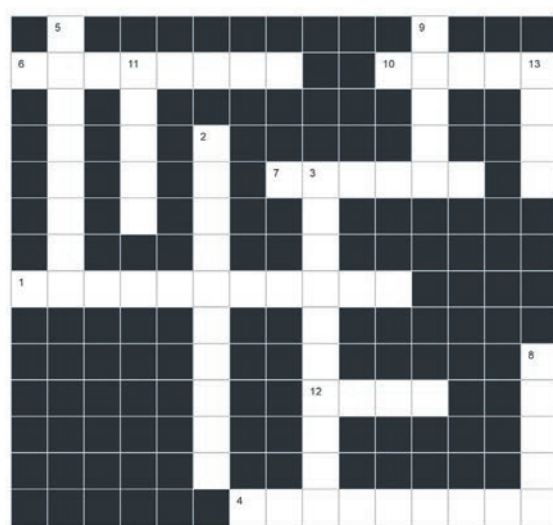
Aneu a Ell i no tingueu por! Veniu a dir-li des de la profunditat dels vostres cors: "Jesús, confio en Tu!"

HORIZONTALS

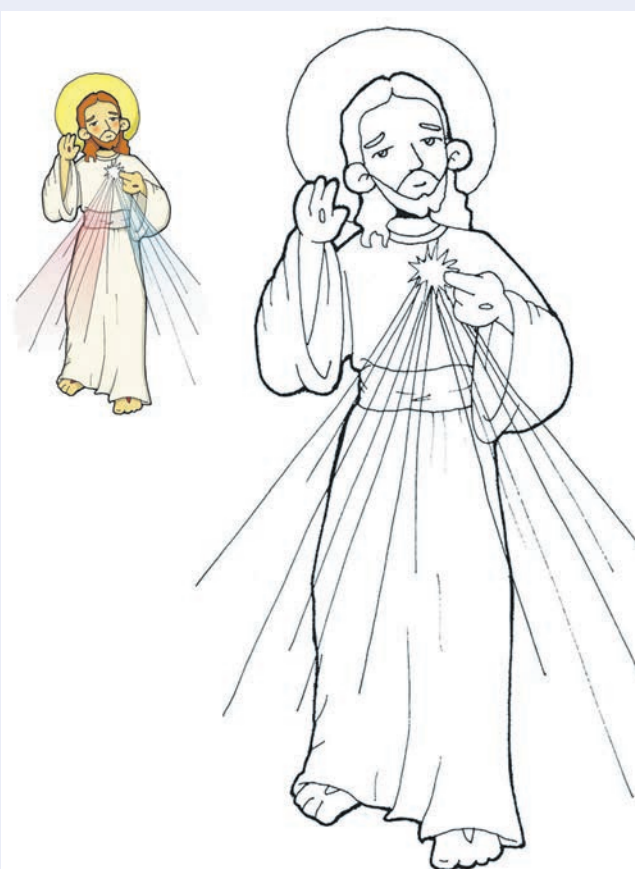
- Jesús el va enviar als seus Apòstols el dia de Pentecosta
- El quatre llibres de la Bíblia que expliquen la Vida de Jesús
- Dia de la setmana en el que va resucitar Jesús
- Població on va néixer Jesús
- Nom del pare adoptiu de Jesús
- Allò que Jesús vol que tothom ho sigui

VERTICALS

- Com va morir Jesús
- Sagrament en el que Jesús està "veritable, real i substancialment" present
- Nom dels signes que feia Jesús per a mostrar que Ell era el Fill de Déu
- Ell és "el Camí, la Veritat i la Vida"

- Nombre d'Apòstols que va escollir Jesús
- Nom de la Mare de Jesús
- Jesús el va triar per a ser el primer Papa

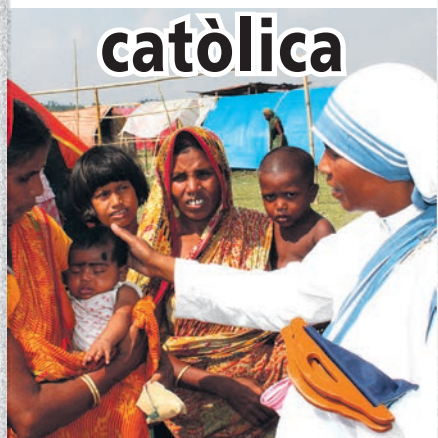

Més dibuixos a: www.concursbiblic.com

Pelegrinatges 2016

ÍNDIA catòlica

Del 18 al 29 d'agost
(Santuaris de Goa i Kerala)

Tirol, Baviera i Trentino

Del 1 al 8 de setembre

Castell dels Alps

Bretanya i Normandia

Del 20 al 27 de setembre

www.clubmes.cat

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

ETIÒPIA

Del 8 al 17 d'agost

Del 12 al 24 de gener

TIMKAT 2017, es tracta del viatge a Etiòpia anual de celebració de la Festa de l'Epifania a Lalibela

Geòrgia

Del 7 al 16 d'octubre

"la festa de la túnica sagrada"

Guatemala

Expedició cultural

Del 17 al 28 d'octubre
Els colors d'Amèrica

Iran

Del 7 al 17 de novembre

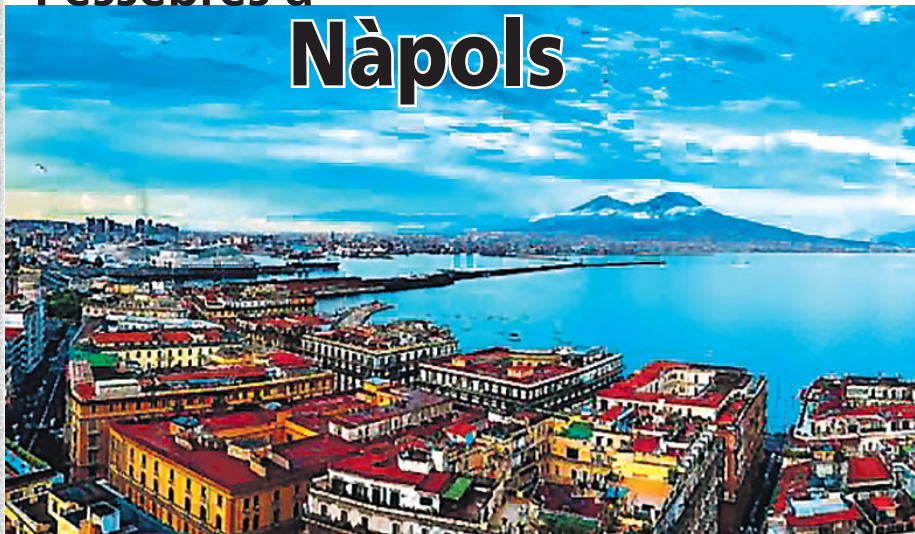
TERRA SANTA

**Del 30 de novembre
al 9 de desembre**

Pessebres a

Nàpols

Del 14 al 18 de desembre

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Tres problemes crònics

N'hi ha prou amb una mirada sobre la història d'Espanya per adonar-se de l'existència d'alguns problemes crònics. La redacció d'un llibre em va conduir a un estudi més detallat dels primers quaranta anys del segle passat per detectar-hi tres problemes, que avui considero plenament vigents. Primer, la polarització entre l'esquerra i la dreta. La pràctica incapacitat per bastir ponts de diàleg i entesa condueix a un enfrontament sistemàtic i al bloqueig de moltes iniciatives que podrien enriquir la societat. La ideologia predomina sobre el bé comú. Les neurones sucumbeixen davant l'impuls de la testosterona. PP i PSOE, les formacions polítiques del sistema més grans, no troben gaires punts en comú. N'hi ha alguns, però pocs. Quan un partit guanya per majoria absoluta ha de recordar que en les properes eleccions la pot perdre. Cal mantenir els ponts. Si no es fa, com en l'últim govern, l'aïllament és greu. Segon, les tensions territorials. La singularitat de Catalunya, d'Euskadi i, en menor grau, de Galícia, no troben lloc en el sistema general. Especialment, Catalunya, malgrat no exercir violència. Com que els problemes no es resolen, reapareixen cíclicament. El cafè per a tots ha establert una dinàmica de comparacions que pretén ofegar tota diferència, viscuda sempre com a discriminació. La tensió adquireix caires emocionals, que compliquen una sortida raonable. Tercer, l'anticlericalisme. Ara sembla més controlat, perquè els dos primers problemes adquireixen grans proporcions. Només cal, però, una situació concreta perquè brolli de nou amb certa virulència. El temor de la violència islamista amorteix alguns atacs a l'Església catòlica, però el nou mapa de les religions s'aprofita per buscar igualtats aparents que pretenen ignorar la proporció i la història.

Què es fa per resoldre aquests problemes? És possible adquirir la capacitat de reconèixer aquestes tensions, afrontar-les mitjançant el diàleg i la cerca de camins de superació que redundarien, indubtablement, en

benefici de la societat? La incapacitat per formar govern, a què obeeix? Si observem atentament la situació política veiem que la polarització entre l'esquerra i la dreta s'ha aguditzat. Tant l'esquerra com la dreta s'han fragmentat amb nous partits. La

No hi haurà solucions serioses sense submergir-se en els fons que propicien l'aparició d'aquests problemes

tensió territorial dibuixa línies roges per tot arreu.

Amb tot, no hi haurà solucions serioses sense submergir-se en els fons que propicien l'aparició d'aquests problemes. Lluites de poder, actituds intransigents, incapacitat per al diàleg, refús frontal a les diferències, falta de respecte a la realitat de les persones i dels col·lectius, imposició uniformista en l'àmbit cultural, lingüístic..., vivència superficial dels valors democràtics, actituds envejoses de gran profunditat, corrupció de l'economia i dels organismes públics... Un diagnòstic poc falaguer que explica l'existència de problemes crònics.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

L'òbol de la viuda

Un grup d'antics escolans de Montserrat es van reunir amb el monjo que havia estat el seu tutor a casa nostra per tenir amb la comunitat una xerrada del que fem i vivim al barri. I, més expressament, parlar dels refugiats i de l'experiència que havia tingut a Idomeni una de nosaltres.

En la conversa, i responent a les seves preguntes, va arribar el moment

Quan comencen a sentir-se únics per a algú els surt de dins el cor la capacitat d'estimar i perdonar

de parlar de la presó. Quan em trobo amb un grup de joves parlant d'aquest tema, m'agrada ser jo la que els faci una pregunta clau: quines paraules us suggereix la presó? En aquest bombardeig de respostes acostumen a sentir-se paraules com: criminals, lladres, delinqüents... I no dic que no sigui normal,

perquè potser és això el que tots pensem de les persones que estan entre reixes. Aleshores jo n'afegeixo unes quantes més: solitud, pobresa, desestructura familiar, desesperació, malalties mentals, addiccions, abandonament...

Perquè, sense deixar d'admetre els primers substantius, sovint van acompanyats d'aquests segons. Jo he tingut l'experiència ben palesa que molt sovint en la majoria dels casos que tracto es pot dir que s'uneixen tots dos conceptes: són delinqüents i són víctimes. O són delinqüents precisament perquè han estat víctimes: de la pobresa, la marginació, l'entorn, la manca d'oportunitats, i sobretot, d'estimació.

I és per això que, quan, al llarg d'un acompanyament acurat comencen a sentir-se únics per a algú, estimats i valorats com a persones, els surt de dins del cor allò que tenien amagat i ni ells mateixos sabien que posseïen: capacitat de fer bondat, d'estimar, de perdonar...

I és així com algunes de les seves accions em commouen: un regal fet amb delicadesa al taller i que jo rebo com un tresor, una poesia escrita des de la senzillesa de l'agraïment... O el detall que em va fer feliç aquesta setmana: un musulmà, en acabar el mes del Ramadà, em va donar una bossa plena de «petits sacrificis» que havia fet durant el temps sagrat per a ell: un paquet de dàtils, el seu menjar predilecte, caramels, laminadures, xocolatines... Tot allò que li agrada i que ho anava estalviant per donar-ho als «més necessitats» com l'almoïna que havia de fer durant el Ramadà. Me'l va entregar i em va dir: «Això per als nens del Raval. Ho he anant guardant per fer alguna obra bona que agradi a Déu. Això és el que em fa feliç.»

Aquella bossa de plàstic amb laminadures em va recordar els sacrificis infantils que fèiem durant la Quaresma quan jo era petita i que ara, des d'una presó —on la majoria de la gent titllaria els que hi habiten de «delinqüents»—, un jove havia estalviat durant un mes, per fer «una obra bona que agradi a Déu».

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansoategui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Fernando Chica, Agustí Codinach, Ignasi Díaz, Dani Font, Joan Guiteras, Joan A. Mateo, Sergi Maurel, Valentí Miserachs, Victòria Molins, Josan Montull, Consol Muñoz, Joan Pallarès-Personat, Armand Puig, Quique, Josep Rambla, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Àngel Rodríguez, Jordi Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, Lluç Torcal, Xavier Tudela, Guillem Turró, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

El principi de la misericòrdia

En la reunió que vaig mantenir amb els delegats de diversos àmbits de la diòcesi de Barcelona, un dels delegats —el de Pastoral Familiar, concretament— es va interessar per la recepció entre el poble cristià de l'exhortació apostòlica *Amoris laetitia*, signada pel papa Francesc el 19 de març de 2016. La intervenció del delegat responia a una preocupació: que aquest document sigui ben rebut i ben comprés pels cristians. Aquest comentari i alguns altres, sobre les claus d'interpretació del document, voldrien contribuir a una bona recepció. Tots sabem que la recepció és molt important i condiciona els fruits que es poden esperar d'una doctrina.

L'Ateneu Universitari Sant Pacià, responenent a aquesta preocupació, ha elaborat un text de vint folis que constitueix una «reflexió teològica i pastoral» sobre alguns aspectes del document pontifici. Una de les claus d'interpretació que proposa és «el principi de la misericòrdia».

El Papa emmarca el seu escrit en l'Any Jubilar de la Misericòrdia. Durant aquest any som cridats a posar més i més en relleu l'extraordinària misericòrdia de Déu envers nosaltres, i la necessitat de ser nosaltres mateixos misericordiosos en la nostra vida. En aquest sentit, i concretant-ho en el món familiar, el Papa pretén, d'una banda, animar les famílies a valorar com un do de Déu el matrimoni i la família i a viure amb les actituds i els comportaments propis d'un cor misericordiós; i, d'altra banda, vol convidar tothom a ser signes de misericòrdia i a fer-se proper a la vida de les famílies amb dificultats.

Ho trobem expressat així en el document que ens ocupa: «Aquesta exhortació adquireix un sentit especial en el context d'aquest Any Jubilar de la Misericòrdia. En primer lloc, perquè l'entenc com una proposta per a les famílies cristianes que les estimuli a valorar els dons del matrimoni i de la

família, i a sostenir un amor fort i ple de valors com la generositat, el compromís, la fidelitat o la paciència. En segon lloc, perquè procura encoratjar tothom a fi que siguin signes de misericòrdia i proximitat allà on la vida familiar no es realitza perfectament o no es desenvolupa amb pau i goig» (AL 5).

El principi de la misericòrdia és una clau de lectura de la vida matrimonial i familiar d'enorme importància. I, naturalment, és una clau bàsica per a la comprensió del document pontifici. Un esperit misericordiós s'obre amb agraïment envers Déu pels dons tan valuosos de l'Evangeli de la família i convida a viure la vida familiar amb actituds i accions pròpies d'un cor que es compadeix. I la misericòrdia rebuda de Déu interpel·la tota la comunitat cristiana, inclosos els pastors, a fer-se propers i ser signes de misericòrdia per a aquelles famílies que viuen amb dificultats i imperfeccions la seva vida.

Joan Josep Omella
Omella

Arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Consolar el trist. La vareta màgica

L'Evangeli ens explica que la vida de Jesucrist va estar plena d'episodis en els quals apareix socorrent persones que es trobaven tristes, per malalties, xacres o per la mort d'éssers estimats. Així guareix cecs, coixos, paralítics, una dona amb pèrdues de sang, leprosos... i ressuscita alguns morts per consol dels seus familiars. Socorre persones amb fam, els qui es van quedar sense vi en un casament, els seus apòstols en trànsit de naufragi, pescadors que no van aconseguir cap captura, endimoniats...

Va passar fent el bé, i és això justament el que espera de nosaltres, els seus seguidors. Ens va deixar el seu exemple i les seves paràboles, com la del bon samarità, l'ovella perduda, l'administrador perdonat i tantes més.

En les meves visites pastorals tinc molt present aquesta obra de misericòrdia de consolar les

persones tristes. Moltes vegades les trobo als hospitals, a les residències de la tercera edat o als seus domicilis. Prego per elles, els porto els sagraments si m'ho permeten o, almenys, el consol de la companyia.

Hi ha molta gent que actua a favor d'altres. Penso en responsables de Càritas o de la pastoral de la salut de tantes parròquies, i en la vareta màgica que ajuda els altres a suportar la tristesa: l'amistat. Sí, aquesta és la vareta màgica que tenim a la nostra disposició per fer realitat el que diu un vell proverbi: «L'amistat duplica les alegries i divideix les angoixes per la meitat.» És clar que a vegades ha de ser sacrificada, ja que també s'ha dit que «un amic ve a temps; els altres,

quan tenen temps».

Un personatge de la novel·la *Els nuvis* d'Alessandro Manzoni, es troba enmig d'una casa deshabitada i es lamenta de les desgràcies que han sacsejat la seva família a causa d'una epidèmia de pesta. En cert moment diu: «Són fets horribles que mai no hauria cregut que arribaria a veure; coses que treuen l'alegria per a tota la vida; però parlar-les entre amics és un alleujament.» Hem de tenir al cor els qui sofreixen, encara que no els coneguem. En tenim prou de veure les notícies de la televisió i contemplar els rostres de persones que viuen situacions de guerra, persones ferides, refugiats... Però també al nostre costat trobarem, si tenim els ulls oberts, persones que pateixen. Som llavors el consol de Crist que esperen, amb les nostres paraules o simplement fent-los saber que no estan soles.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona
i Primat

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

www.catalunyacristiana.cat

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Diumenge XIX de durant l'any

Lectura primera

Sv 18,6-9

*Amb un mateix fet castigàveu els adversaris
i ens cobríeu de glòria a nosaltres,
que vós havíeu cridat*

Lectura del llibre de la Saviesa:

Aquella nit de la sortida d'Egipte havia estat anunciada per endavant als nostres pares perquè se sentissin encoratjats en veure acomplerts els juraments en què havien cregut. El vostre poble esperava la salvació dels justos i la perdició dels enemics. Amb un mateix fet castigàveu els adversaris i ens cobríeu de glòria a nosaltres, que vós havíeu cridat. Els fills sants d'un poble bo oferiren víctimes invisibles, es comprometeren a observar aquesta llei divina: tot el poble sant havia de participar igualment dels béns, com havia participat dels perills. Després entonaren per primera vegada els cants de lloança dels pares.

Salm responsorial

32

Justos, aclameu el Senyor,
fareu bé de lloar-lo, homes rectes.
Feliç la nació que té el Senyor per Déu,
feliç el poble que ell s'ha escollit per heretat.

R. *Feliç el poble que el Senyor s'ha escollit per heretat.*

Els ulls del Senyor vetllen els qui el veneren,
els qui esperen en l'amor que els té;
ell els allibera de la mort,
i els retorna en temps de fam. **R.**

Tenim posada l'esperança en el Senyor,
auxili nostre i escut que ens protegeix

Que el vostre amor, Senyor, no ens deixi mai;
aquesta és l'esperança que posem en vós. **R.**

Lectura segona

He 11,1-2.8-19

*Esperava aquella ciutat que té Déu mateix
com a arquitecte i constructor*

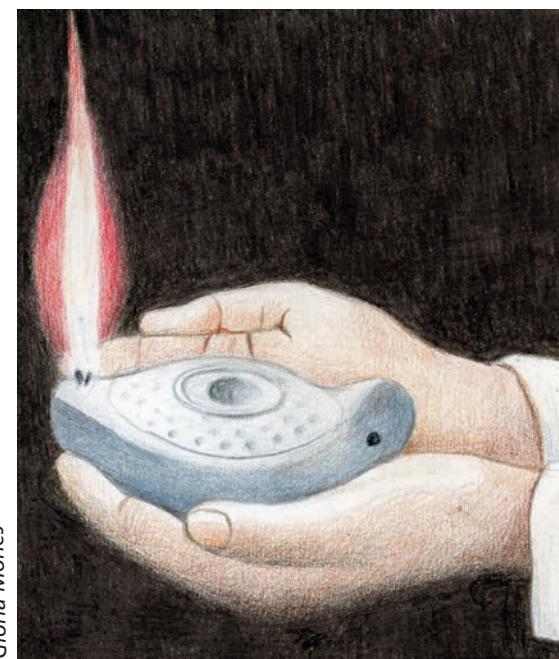
Lectura de la carta als cristians hebreus:

Germans, creure és posseir anticipadament els béns que esperem, és conèixer per endavant allò que encara no veiem. L'Escriptura ha guardat la bona memòria dels antics, perquè havien cregut. Gràcies a la fe, Abraham, quan Déu el cridà, obeeí a la invitació d'anar-se'n a la terra que havia de posseir en herència. Sortí del seu país sense saber on aniria. Gràcies a la fe, residí en el país que Déu li havia promès com si fos un foraster, vivint sota tendes igual que Isaac i Jacob, hereus com ell de la mateixa promesa. És que esperava aquella ciutat ben fonamentada que té Déu mateix com a arquitecte i constructor. Gràcies a la fe, igual que Sara, que era estèril, Abraham obtingué la capacitat de fundar un llinatge, tot i la seva edat avançada; i és que va creure en la fidelitat de Déu, que li ho havia promès. Per això d'un sol home, ja caduc, en nasqué una descendència tan nombrosa com les estrelles del cel i com els grans de sorra de les platges de la mar. Tots aquests moriren en la fe, sense haver posseït allò que Déu els prometia, sinó contemplant-ho de lluny i saludant-ho, i confessant que eren estrangers i forasters en el país. [...]

Al·leluia

Mt 24,42,44

*Vetlleu, estigueu a punt, que el Fill de l'home
vindrà a l'hora menys pensada.*

Glòria Monés

Evangelí

Lc 12,32-48

Estigueu a punt també vosaltres

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «No tingueu por, petit ramat: el vostre Pare es complau a donar-vos el Regne. Veneu els vostres béns i distribuïu els diners als qui ho necessiten. Feu-vos bosses que no s'envelleixin, aplegueu-vos al cel un tresor que no s'esgotarà; allà els lladres no s'hi acosten ni les arnes no fan malbé res. On teniu el vostre tresor hi tindreu el vostre cor.» Estigueu a punt, amb el cos cenyit i els llums encesos. Feu com els criats, que esperen quan tornarà el seu amo de la festa de noces per poder obrir la porta tan bon punt trucarà. Feliços els criats que l'amo trobarà vetllant al moment de la seva arribada. Amb tota veritat passarà a servir-los d'un a un. Feliços si els trobava sempre vetllant, ni que vingués a mitjanit o a la matinada. Estigueu-ne segurs: si el cap de casa hagués previst l'hora que el lladre vindria, no hauria permès que li entressin a casa. Estigueu a punt també vosaltres, que el Fill de l'home vindrà a l'hora menys pensada.» [...]

Consultori bíblic

Ignasi Ricart
Claretia i
biblista

L'Apocalipsi és un llibre de lectura difícil. De vegades costa veure-hi la relació amb la resta de llibres de la Bíblia. Què vol expressar? (i II)

El darrer llibre del Nou Testament va ser escrit a finals del segle I dC, sota la influència del mateix apòstol Joan. Tal com explica el llibre, Crist glorificat s'apareix a Joan, exiliat a l'illa de Patmos, i li encarrega que escrigui missatges per a les set esglésies d'Àsia Menor. L'Apòstol és portat al cel: allí veu Déu en el seu tron, envoltat per la cort celestial i sostenint en la mà el llibre dels set segells que lliura a l'Anyell immolat. L'Anyell trenca els set segells i cada ruptura provoca les aparicions dels 4 genets de l'Apocalipsi: l'Arquer, terror dels romans, la Guerra, la Fam i la Pesta que cavalcant amb els seus cavalls arrasen la terra (Ap 6). Però apareix també una dona, mare d'un fill al qui el drac Satanàs vol devorar: derrotat per Miquel i els àngels, el drac transmet el seu poder a la bèstia que sosté Babilònia, la gran prostituta. Aquesta és el símbol de l'imperi romà, perseguidor dels cristians (Ap 17). Joan evoca després la Nova Jerusalem, la ciutat santa baixada del cel, la Tenda de Déu enmig dels homes (Ap 21,10): «Em va transportar en esperit dalt d'una muntanya gran i alta i em féu veure la ciutat santa de Jerusalem, que baixava del cel, venint de Déu i envoltada de la seva glòria. Resplendia com les pedres més precioses, com un jaspi cristal·lí.» En aquest apocalipsi cristià, en què a Jesús se'l reconeix com el Messies, s'acompleixen les promeses de Déu i la revelació queda acabada.

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

A qui se li ha confiat molt, més reclamaran d'ell

Després d'advertir les multituds sobre els greus perills de la seva cobdícia desenfrenada, Jesús continua la instrucció adreçada als seus deixebles: «No tinguis por, petit ramat, perquè en això s'ha complagut el vostre Pare, a donar-vos el Regne. Veneu els vostres béns i doneu-ne en almona; feu-vos bosses que no envelleixin, un tresor inesgotable en els cels, on el lladre no s'acosta ni l'arna no ho destrossarà. Perquè on es troba el vostre tresor, allí hi haurà també el vostre cor.» Parla d'un «petit ramat» que nosaltres hem convertit en majories silencioses que fan un bon nombre i omplen les estadístiques. A continuació, com féu ell el darrer sopar, els invita a posar-se al servei dels altres: «*Que estigui el vostre llogar cenyit amb el davantal* i les llànties, enceses, i vosaltres sigueu semblants als homes que esperen el seu senyor per quan un dia torni de les noces, de manera que quan arribi i truqui, immediatament li *obriran* la porta. Feliços aquells criats a qui, en arribar, el senyor *trobi* vetllant! Us asseguro que se cenyirà el davantal, els farà reclinar a taula i s'avançarà a servir-los.» Pere no vol sentir-se al·ludit i l'interromp en nom del grup dirigent: «Senyor, l'adreces a nosaltres, aquesta paràbola?» La resposta de Jesús en forma de pregunta és molt incisiva: «Qui és, doncs, l'administrador fidel, l'assenyat, *el bo*, a qui el Senyor constituirà sobre el seu servei perquè reparteixi al temps degut una ració de blat? Feliç aquell criat a qui, en arribar el seu Senyor, *el* trobarà que actua així. *Us asseguro* que damunt tots els seus béns el constituirà.» Jesús avisa els seus deixebles sobre la gran responsabilitat que han assumit com a líders del grup: «A tot aquell a qui *han donat* molt, requeriran d'ell *moltíssim més*; i a qui se li ha confiat molt, *més reclamaran* d'ell.» «El Pare s'ha complagut a donar-vos el Regne», els deia al començament; ara els anima a administrar assenyadament i amb fidelitat els dons rebuts, sense cobrar-s'ho.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

AGOST

7. DIUMENGE

Diumenge XIX de durant l'any, Verd. Lectures: Saviesa 18,6-9 / Salm 32 / Hebreus 11,1-2.8-12 / Lluc 12,35-40
SANTORAL: Albert Tràpani, prev.; Gaietà, prev. i fund.; Sixt II, p. i mr.

8. DILLUNS

Sant Domènec de Guzmán (MO), Blanc. Lectures: Ezequiel 1,2-5.24-2,1a / Salm 148 / Mateu 17,22-27
SANTORAL: Ciríac, Llarg i Esmeragde, mr.

9. DIMARTS

Santa Teresa Beneta de la Creu (F), Vermell. Lectures: Osees 2,14b.15b.19-20 / Salm 44 / Mateu 25,1-13
SANTORAL: Domicià, b.; Esteve, b. i mr.; Romà, mr.

10. DIMECRES

Sant Llorenç (F), Vermell. Lectures: 2 Corintis 9,6-10 / Salm 111 / Joan 12,24-26
SANTORAL: Astèria, vg. i mr.; Deodat.

11. DIJOUS

Santa Clara (MO), Blanc. Lectures: Ezequiel 12,1-12 / Salm 77 / Mateu 18,21-19,1
SANTORAL: Susanna, vg. i mr.; Tiburci, mr.

12. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Ezequiel 16,1-15.60.63 / Salm Isaïes 12 / Mateu 19,3-12. O bé: *Santa Joana Francesca de Chantal* (ML), Blanc. Urgell: *Beats Eusebi Codina, Ramon Illa i Sebastià Riera* (ML), Vermell.
SANTORAL: beat Innocenci XI, p.; beat Joan de Rieti, rel.

13. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Ezequiel 18,1-10.13b.30.32 / Salm 50 / Mateu 19,13-15. O bé: *Sants Poncià i Hipòlit* (ML), Vermell; Girona, Lleida, Solsona, Tarragona i Vic: *beats màrtirs Claretians* (ML), Vermell; Urgell: *beat Josep Tàpies* (MO), Vermell.
SANTORAL: Aurora, vg. i mr.; Cassià, mr.

El sant

Per Eduard Brufau

Santa Cándida Maria de Jesús

Durant el segle XIX es van fundar una gran quantitat de congregacions religioses, sobretot femenines, dedicades a l'educació i l'atenció a pobres i malalts. Una d'elles és la congregació de les Filles de Jesús, fundades per santa Cándida Maria de Jesús (1845-1912).

Aquesta santa basca, filla de teixidors humils, als divuit anys es va traslladar a Burgos, on va treballar de minyona. En aquesta època se li va desvetllar la vocació religiosa i aconsellada pel seu confessor es va consagrar a Déu. Però, com que santa Cándida Maria tenia molt poca formació, abans de fer cap pas més es va haver de formar amb uns estudis generals i teològics bàsics. Una vegada fet això la santa va fundar a Salamanca l'any 1871 la congregació de les Filles de Jesús, dedicades sobretot a l'educació infantil i a l'atenció a les dones i inspirades per l'espiritualitat de sant Ignasi de Loiola. Aviat van arribar les vocacions, es van haver d'obrir noves cases i finalment van rebre l'aprovació de Roma l'any 1901. Santa Cándida Maria de Jesús va ser canonitzada l'any 2010 per Benet XVI.

I el bisbe Tena va somriure

El matí s'havia llevat xafogós, amb aquella sensació tan mediterrània. Tanmateix, una trucada va trencar la monotonia del moment. «Bon dia; potser et destorbo. Estàs ocupat? Fa dies que no ens veiem.» Tot seguit vaig reconèixer la veu: era el bisbe Tena. I tenia raó, feia molts dies —a mi em semblava, amb estranyesa, que fins i tot feia mesos—, que no parlàvem. Em va alegrar no pas poc. Tant fou així, que vaig respondre afirmativament a la seva proposta de dinar plegats, sense ni mirar l'agenda.

I, com si només haguessin passat uns breus segons em vaig trobar davant d'ell, tot compartint taula en un restaurant que no coneixia ni puc recordar. L'entorn, tanmateix, no m'importava. Tornaria a gaudir de la seva paraula, del seu magisteri, de la seva benvolença. Vet aquí l'important.

Un cambrer, de trets indefinits, ens va prendre nota i, entre comentaris divertits, vam escollir. Després de les notícies personals, obligades, vam passar tot seguit a parlar de litúrgia, començant pel nostre Institut. Em va estranyar, perquè semblava no estar gens al cas del moment actual, del relleu en la direcció, del bon nombre d'alumnes i dels treballs de llicenciatura i doctorat que s'hi

presenten. A cada notícia meva la seva alegria era ben explícita, però. Com sempre. I les seves paraules d'estímul a la feina ben feta, també, com era habitual, ben clares.

«De tota manera —li vaig dir, canviant una mica el to— la situació actual és un xic desconcertant; no li sembla?» «Què vols dir?», respongué tot portant la seva copa als llavis. «Vull dir tot el que ha sortit darrerament a la premsa; les declaracions del cardenal prefecte del Culte Diví invitant-nos a l'orientació durant la pregària eucarística, la resposta de la Santa Seu, la persistent desobediència als llibres litúrgics, el primat de les devocions per sobre de la pietat de l'Església, etc.» Ell m'escoltava amb atenció, per bé que, en algun instant la seva mirada em semblava estranyament perduda com en una llunyania que no sabia definir. Una mirada que no li coneixia. Jo, però, atabalat amb el meu discurs, em vaig concentrar a fer més aclaridors els interrogants. «Sí, vull dir, que a més de cinquanta anys de la Constitució litúrgica del Vaticà II, després de tant magisteri, especialment dels papes Pau VI, Joan Pau II i Benet XVI, del 1963 al 2013, i amb tanta experiència reeixida, ara, fa la impressió que tor-

nem a l'immediat postconcili, com si fos necessari generar una altra teologia litúrgica, com si res del que hi ha escrit no tingués cap validesa, com si aquestes dècades haguessin estat un simple assaig amb la sola finalitat de veure què cal corregir. No sé si m'entén?», vaig acabar preguntant, amb molt poca delicadesa, que ell, una vegada més, em va perdonar silenciosament. «No li sembla —insistia jo— que no s'acaba d'entendre que la litúrgia d'aquí és el signe de la litúrgia del cel i que, aquesta, és la causa que encara ens hi apropem amb tants d'interessos sobers?» «A mi em sembla que cal urgentment una mirada més contemplativa; altrament... no ens en sortirem», vaig sentenciar amb el desig de provocar la seva intervenció; i és que el seu silenci em contrariava. Per això vaig insistir: «A vostè què li sembla?» Un somriure joïós fou la resposta als meus interrogants preocupats. Ja no hi havia res entre nosaltres, ni taula ni plats, ni tan sols ningú al voltant. Potser fou la pau tan intensa que vaig sentir en aquell moment el que em despertà. Era, sí, un matí xafogós, i jo, però, estava sol, amb els ulls oberts i humits, perquè el bisbe Tena ja no era davant meu i no m'havia arribat a respondre... O potser sí...

Jaume González Padrós

Director de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona

Mossèn Josep Llauradó, supervivent de la Lleva del Biberó

Francesc A. Picas

Mn. Josep Llauradó el 2005 tenia 91 anys. Vivia retirat a la Residència Sacerdotal de Sant Josep Oriol. Entre molts records, explicava que als 17 anys va ser mobilitzat per anar a la guerra. El govern republicà sofria un greu error polític enviant al front criatures menors d'edat. Un fracàs militar. El poble els motejà com la Lleva del Biberó. El mossèn morí el setembre del 2015.

Mn. Josep afirmava que un vint per cent de joves mobilitzats desertaren. No es presentaren al quarter. S'amagaren a la ciutat, fugiren a pagès o passaren la frontera. Altres es passaren al mateix front de guerra. El mossèn en aquells anys era seminarista. Explica que no va desertar per evitar represàlies al seu pare, com era freqüent en famílies significades de ser gent «de missa», encara que llavors tots els temples estaven tancats al culte.

Ingressà a files a contracor, confiat que la guerra estava finalitzant. Mai al front no digué que era seminarista. Tenia repressions. No intentà passar-se. Sospitava que el comissari de guerra el tenia vigilat; no hauria estat el primer cas d'un tret per l'esquena. En coneixem exemples. Mai no disparà un tret contra ningú. Veié morir molts amics seus. Afirmava que el dia més feliç de la seva vida fou el final de la guerra quan pogué retrobar en vida la seva família. Les pobres mares, esposes i germanes sofriren hores de gran dolor i d'angúnia, en aquells anys. Catalunya finalitzà la dolorosa guerra en arribar els exèrcits a la Jonquera, el dia 11 de febrer del 1939.

Fou també el final de la persecució religiosa. Mn. Llauradó, aleshores seminarista, sentí gran felicitat quan l'Església, durament perseguida, recobrà la llibertat. També ho explica el beat Pere Tarrés en el seu *Diari*. Coneixeu l'himne pacifista de la Lleva del Biberó? Es va estrenar a Banyoles en la Trobada organitzada pels avis supervivents, l'any 2008.

Som avis que ens agermana la Lleva del Biberó,

puntegem una sardana, entonem una cançó.

Catalunya és terra noble, Catalunya vol la pau,

tots units, oh, fills del poble, donem-nos les mans, si us plau.

Aixequem una pregària, cel amunt a Montserrat,

visca sempre Catalunya, i el bon Déu que ens l'ha donat.

Monument en record de les víctimes de la Batalla de l'Ebre a la cota 481.

El dia més feliç de la seva vida fou el final de la guerra, quan pogué retrobar en vida la seva família

Petits Pelegrinatges

Caravaca de la Cruz

Del 12 al 15 de setembre

GC 004151

ciutat Jubilar in perpetuum

Mallorca terra de Ramon Llull

Del 26 al 29 de setembre

Club+amics
Associació Amics de Catalunya
Cristiana i Ràdio Estel

Contacte:
Tel: 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

Pokémon Go

És al·lucinant que un joc pugui moure masses i estendre's tan ràpidament per tot arreu. Quina ximpleria capaç d'induir nens, joves i adults. Des de fa poc ja el tenim entre nosaltres de forma oficial. Tant Mossos d'Esquadra com Policia Nacional ja han començat a difondre entre els ciutadans consells pràctics per evitar perills a la via pública. Algun dels problemes registrats fins al moment està relacionat amb la invasió d'espais privats o restringits, com les comissaries. Una autèntica bogeria.

ANNA MARIA MUNTADA
Granollers

Gran notícia positiva per a l'Església

Mans Unides ajuda més de dos milions de persones arreu del món. Aquesta és la gran notícia positiva. L'ONG de l'Església catòlica creix cada dia més. Acaba de publicar la Memòria del 2015, en la qual explica les dades econòmiques de l'organització i del treball fet en els àmbits de la cooperació al desenvolupament, la sensibilització i l'educació.

L'educació continua «essent un dret fonamental que encara no està garantit mundialment, cosa que repercuteix negativament en el desenvolupament de les comunitats». Per tant, és una molt bona notícia que s'inverteixi en educació mundialment. Cal donar peix, però també ensenyar a pescar. Tant de bo que es difonguessin més aquest

Qui són aquests joves?

Ha tingut lloc a Cracòvia (Polònia) la Jornada Mundial de la Joventut (JMJ), que ha presidit el papa Francesc. Jornada rere Jornada al llarg dels anys, aquests joves han anat sorprenent fins i tot els responsables polítics dels llocs d'acollida, per la seva alegria contagiosa que transmeten i per la seva forma exemplar de comportar-se en els llocs públics.

No tots provenen d'una Europa benestant. Arriben des de tots els racons del planeta, també des de llocs sofrents com l'Iraq, fins i tot alguns arriben des dels camps de refugiats. Molts d'ells fan realitat un somni amb aquesta peregrinació, però sobretot llancen al món un missatge d'esperança que ens interpel·la. Gosen parlar de misericòrdia i no proposen cap programa polític, sinó tot un programa de vida basat en les benaurances.

Europa faria bé en d'escoltar-se'ls i preguntar obertament i sincerament qui són, i d'on brolla l'alegria sana que traspuen.

JESÚS D. MARTÍNEZ
Girona

tipus de notícies positives sobre l'Església catòlica, que són moltes i que tan poc apareixen en els mitjans generals.

JUAN GARCÍA
Càceres

Pretén reislamitzar l'islam

Saudites i islamistes no s'enfronten al món de la mateixa manera. L'Àrab Saudita és un estat islàmic amb una posició hegemònica en el món sunnita, el jihadisme del qual s'adreça a eradicar o convertir la resta de musulmans als quals considera infidels, tal com propugnava el fundador del wahhabisme.

És l'autoritat neotradicional que pretén reislamitzar l'islam, ser la seva veu autoritativa mundialment i propagar el wahhabisme fora de les seves fronteres sense deslegitimar la monarquia islàmica establerta.

L'Estat Islàmic pretén ser l'Estat islàmic per excel·lència reinstaurant un califat universal al qual tots els musulmans del món obeeixen. Rebutja qualsevol compromís amb l'ordre establert perquè busca islamitzar el món amb la restauració del califat perdut, al qual ha mitificat com a sistema polític que va dur l'islam clàssic a dominar el món conegut.

JD MADRID
Olot

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Legítima defensa

Comentant amb un amic el crim comès a França contra un venerable sacerdot, li vaig dir que a partir d'ara jo aniria armat a l'església, perquè tinc arma i permís reglamentari. Em va sorprendre la seva resposta al·legant que «això no era cristià» i que cal parar l'altra galta i que només ens queda pregar... A mi, sincerament això em sembla una bajanada perquè tots tenim dret a la legítima defensa. Agrairia un comentari sobre aquest tema.

Davant de fets tan tràgics com el que comenta ens commocionem profundament i potser podem deixar-nos endur per l'ímpetu de la ira. Com a cristians, amb mirada de fe, sabem que la sang dels màrtirs és llavor de cristians i que Déu acostuma a vèncer la força i la brutalitat injustes amb la feblesa aparent de les víctimes. És veritat que cal pregar, i molt. Però també cal actuar. Prevenint amb intel·ligència i determinació que es cometin els actes criminals. En aquest sentit, correspon sobretot a l'Estat i a les forces de l'ordre actuar per a la protecció dels ciutadans. I en aquest punt em sembla que s'han comès molts pecats d'omissió. Vostè al·ludeix a un tema de gran importància com és la legítima defensa, que és un dret fonamental i en moltes ocasions un deure. Serà bo recordar l'ensenyament cristià tal com el recull el Catecisme de l'Església catòlica: «L'amor a un mateix constitueix un principi fonamental de la moralitat. És, per tant, legítim fer respectar el propi dret a la vida. Qui defensa la seva vida no és culpable d'homicidi, fins i tot quan es veu obligat a clavar a l'agressor un cop mortal», i cita sant Tomàs per afegir: «Si per defensar-se s'exerceix una violència més gran que la necessària, es tractaria d'una acció il·lícita. Però si es rebutja la violència de forma mesurada, l'acció seria lícita [...] i no cal per a la salvació que s'ometi aquest acte de protecció mesurada per evitar matar l'altre, perquè és més gran l'obligació que es té de vetllar per la pròpia vida que per la de l'altre.» També és un deure? Així respon el Catecisme: «La legítima defensa pot ser no només un dret, sinó un deure greu, per a qui és responsable de la vida d'un altre. La defensa del bé comú exigeix col·locar l'agressor en la situació de no poder causar perjudici. Per aquest motiu, els qui tenen autoritat legítima també tenen el dret de rebutjar, fins i tot amb l'ús de les armes, els agressors de la societat civil confiada a la seva responsabilitat.» Per això, penso que l'ús de les armes correspon a l'«autoritat legítima» i no als particulars.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

Inaugurada la reproducció del retaule de Santa Cristina de Corçà

L'ermita de Santa Cristina és un lloc emblemàtic d'aquesta població empordanesa

Redacció
Corçà

El poble empordanès de Corçà conserva als afores l'ermita medieval de Santa Cristina. És un lloc de llarga tradició històrica i religiosa —va ser seu d'una confraria dedicada a aquesta santa— i encara avui és un indret molt estimat pels veïns. Per bé que amb modificacions posteriors, l'ermita conserva força bé l'estructura original dels segles XIII i XIV.

El 23 de juliol passat, vigília de la festa de Santa Cristina, es va inaugurar la museïtzació de l'ermita amb la presència del bisbe de Girona, Mons. Francesc Pardo, i de l'alcalde de Corçà, Carme Güell. La remodelació inclou una nova

senyalització informativa, però la novetat més important és la instal·lació d'una reproducció del retaule de Santa Cristina. L'obra original, una peça gòtica de la segona meitat del segle XV, havia estat a l'ermita durant segles fins que, per raons de seguretat i de conservació, va ser duta al Museu d'Art de Girona, on avui s'exposa.

El retaule ha estat atribuït recentment al pintor gironí Miquel Torrell, tot i que l'atribució encara no és segura del tot. L'obra mostra en diverses escenes la vida i el martiri de santa Cristina de Bolsena. Destaca especialment la gran taula central, on es pot veure la santa entronitzada i glorificada amb la palma del martiri.

Restauració del Retaule de la Verge Blanca

Redacció / Lleida

Aquest 2016 se celebren els 70 anys de la proclamació de la Mare de Déu de l'Acadèmia, coneguda també com a Verge Blanca, com a patrona de Lleida. Per aquest motiu s'han preparat tot un seguit d'actes a partir del mes d'octubre.

De moment una de les primeres actuacions que preparen aquest aniversari és la rehabilitació completa del retaule de l'Oratori de la Verge Blanca de l'Acadèmia Mariana. La restauració, que ja ha començat i que s'allargarà fins al setembre, va a càrrec de tècnics del Centre d'Art d'Època Moderna (CAEM). La rehabilitació se centrarà a reparar clivelles de la fusta, pèrdues de pintura i de pa d'or així com

a treure certs afegits innecessaris, com ara algunes capes repintades. El cost total de la restauració és de 30.000 euros.

El retaule de l'Acadèmia Mariana va ser elaborat per Hermenegild Jou l'any 1870 i pertany a l'estil neogòtic, molt propi del segle XIX. Pel que fa a la imatge de la Verge Blanca que presideix l'obra és una còpia exacta de l'original, destruïda l'any 1936. Aquesta era una talla de fusta de l'any 1867, obra de l'escultor Màxim Sala, que les autoritats de Lleida van encarregar en agraïment a la Mare de Déu per haver deslliurat la ciutat d'una epidèmia de còlera.

PER COL·LABORAR-HI ECONÒMICAMENT:

Compte Bancari: ES79 2100 3600 37 2100434986
Concepte: Retaule Acadèmia.

Església de la Sang: Bé Cultural d'Interès Nacional

Redacció / Lleida

Fins ara la ciutat de Lleida tenia tres monuments declarats Bé Cultural d'Interès Nacional, tots ells d'època medieval i de caràcter religiós: la magnífica i imponent Seu Vella, la delicada església de Sant Llorenç i la històrica Capella del peu del Romeu. A partir d'ara, a instàncies de la Generalitat de Catalunya, un altre temple s'afegeix a aquest llistat selecte: l'església de la Sang.

Aquest edifici religiós del barri antic de Lleida destaca sobretot per la portalada renaixentista del segle XVI, d'estil castellano-aragonès, i emparentada de prop amb les que es poden trobar a la mateixa Seu Vella o

als Reials Col·legis de Tortosa. L'interior de l'església data del darrer terç del segle XIX. L'església de la Sang de Lleida havia format part del convent dels hospitalers de Sant Antoni fins que l'any 1803 va ser adquirida per la Congregació de la Puríssima Sang. Finalment l'any 1925 va ser cedida a la Companyia de Jesús, els membres de la qual fins l'any passat hi celebraven missa diària. Avui els oficis s'han hagut de reduir a les festes més senyalades, entre elles la popular missa de Sant Antoni. Amb la declaració com a Bé Cultural d'Interès Nacional l'església de la Sang de Lleida amb el seu entorn més immediat queda reconeguda com a monument històric i gaudeix d'un grau de protecció legal específic.

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda
T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer
T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

Cròniques des d'Atenes

Un advocat explica com s'està fent la defensa jurídica dels refugiats a Grècia

Joan Andreu Parra

«No sou benvinguts perquè sou migrants irregulars i s'ha de veure si sou veritablement refugiats i no la cinquena columna del jihadisme.» Aquest és el missatge que els països de la Unió Europea estan transmetent als migrants que vénen a Europa, segons el parer de Josetxo Ordóñez.

El mes de maig passat aquest advocat especialitzat en temes d'estrangeria va viatjar a Atenes arran del crit d'auxili dels lletrats grecs perquè diversos col·legues europeus s'acostessin «a la realitat de la seva feina al límit en la defensa jurídica dels refugiats», explica. Ordóñez ha recollit al web www.ordonezecheverria.com la crònica de quatre dies a Atenes, amb la voluntat d'explicar de primera mà com està la situació amb els refugiats a Grècia.

Les cròniques d'Ordóñez estan habitades per funcionaris indiferents, refugiats desubicats («Hi ha 50.000 refugiats estimats vagant en pena per Grècia. 6.500, a Atenes i el Pireu», explica), advocats en vaga... De fet, durant aquells dies l'autor relata l'inici de l'enèsima vaga general i l'expressió del descontentament ciutadà en concentracions davant del Parlament grec amb la mirada atenta de la policia antidisturbis.

Refugiats i lògica mercantil

«Reconèixer l'estatut de refugiada a una persona és reconèixer-li uns drets socials i econòmics (educació, salut, treball, integració) que les persones migrants econòmiques forçoses no tenen reconeguts d'entrada. L'asil té un cost social i econòmic assumible quan hi ha 100 refugiats l'any, però no quan n'hi ha 10.000. Si la lògica mercantilista i capitalista regeix moltes relacions socials, per què no ho hauria de fer ara a l'hora de donar o prendre a algú l'estatut de refugiats?», es pregunta Ordóñez.

En el diari de viatge, l'advocat explica situacions kafkianes a què són obligats els refugiats per demanar l'asil, com ara reservar cita prèvia a través d'una teleconferència (Skype) en la qual no hi ha ningú a l'altra banda. «La impossibilitat fàctica d'accés al procediment d'asil provoca que les persones de l'Eko-camp [un camp de refugiats prop d'Idomeni i la frontera grecomacedònia] no rebin cap tipus de protecció oficial, que ni per a la democràcia grega ni per a la Unió Europea constin com altra cosa que migrants irregulars i indocumentats», relata al web.

En les visites a algunes de les instàncies inoperants de l'Estat grec, com el Defensor del Poble o l'oficina Àtica d'Asil, Ordóñez constata la proliferació de màfies que extorsionen els refugiats en el context de la desesperació per buscar assessorament: «Aquestes màfies existeixen emparades per procediments-obstacle burocràtics, premeditats i culpables», denuncia.

L'objectiu immediat és donar un missatge clar als refugiats: «La vostra no és

«Hi ha 50.000 refugiats estimats vagant en pena per Grècia»

«Les màfies existeixen emparades per procediments-obstacle burocràtics, premeditats i culpables»

«He descobert que la misèria d'Europa és més gran del que imaginava»

«És un crim el que s'ha fet amb Grècia»

la forma correcta de migrar a Europa» i, en conseqüència, «no fer res que resolgui de debò la situació i que, davant del bloqueig i la inacció, els mateixos refugiats girin cua i se'n tornin a Turquia, Jordània, el Líban... fins i tot a Síria, l'Iraq...», infereix Ordóñez.

Grècia, un país en fallida

La majoria de grecs expressa un profund fatalisme: «Quan la manca de sortida sembla tan evident, la consigna és el "campi qui pugui". Una altra victòria del pensament neoliberal, d'aquell TINA (*there is not alternative*) del *thatcherisme*. De forma aïllada, quasi marginal, hi ha comunitats i espais lliures del fatalisme. Són pocs, però n'hi ha», relata Ordóñez.

Entre aquests resistents hi ha els advocats grecs, malgrat que estan en vaga per la pressió fiscal i la supressió del seu sistema de previsió social: «Tots els advocats amb els qui he parlat es dediquen a defensar persones migrants, a visitar els camps de refugiats, a participar en moviments socials, a alimentar la seva consciència professional amb la situació al seu país. Són els primers grecs que em trobo honestament preocupats i ocupats

Les dificultats per accedir al procediment d'asil fan que les persones que estan als camps de refugiats constin com a migrants irregulars i indocumentats.

A l'Hotel Plaza, amb 400 residents refugiats, la majoria menors i dones adultes, i assistit per voluntaris «es respira llibertat», segons indica Ordóñez.

amb la crisi d'asil en territori hel·lè», explica Ordóñez a les seves cròniques.

En definitiva, l'escenari és el d'un Estat pràcticament desaparegut al qual la UE exigeix una resposta eficaç a la qüestió dels refugiats per a la qual no està preparat: «L'Estat grec està en estat de xoc, diria Naomi Klein. Un Estat en fallida econòmica i fallida de poder, segrestat pels creditors. Després de tres rescats, governada per l'Eurogrup, l'Ecofin, la *troika* i el BCE, no podem demanar a Grècia que faci cas de reclamacions a hores d'ara. Ni un govern d'esquerres (Syriza), ni un referèndum contra el rescat, han pogut contra el veritable poder a Grècia: el de Brussel·les i els ministres de finances. A qui hem de mirar per reclamar responsabilitats pel que està passant a Grècia, llavors?» qüestiona Ordóñez.

Suport als advocats grecs

L'Associació d'Advocats Europeus Demòcrates, de la qual forma part Ordóñez, es coordina perquè les persones migrants puguin accedir a la justícia amb menys burocràcia i en igualtat de condicions. «Arran de visites de voluntaris als camps de refugiats, vam contactar amb onze famílies kurdes de Síria que tenien barrat al pas a demanar l'asil. Vam constatar *in situ* la negativa que rebien i vam començar a recórrer judicialment, posar queixes al Síndic de Greuges grec, donar suport jurídic i econòmic a advocats grecs i, de moment, aquests casos ja estan en tràmit de sol·licitud d'asil», explica Ordóñez.

L'advocat pamplonès reivindica el compliment de la Convenció de Ginebra, la millor eina i la més creïble de defensa jurídica que tenen les persones refugiades, i que cal defensar de manera contundent: «Els advocats sabem fer-ho a la nostra manera: recurrent, pledejant, queixant-nos i utilitzant la força d'una argumentació millor que la del contrari (les autoritats gregues i europees)», sosté. Ordóñez anota a la llista de l'haver del viatge que s'ha aconseguit que «associacions d'advocats de cinc països coneguin de primera mà les dificultats per garantir el dret d'asil a Grècia i prenguin accions per donar suport als companys grecs en una defensa dels drets més eficaç i contundent», conclou.

«L'Acròpolis és paradigmàtica, la metàfora sobre Atenes: ruïna; lluminosa i inapèl·lable, però ruïna», explica Josetxo Ordóñez a la crònica del viatge.

Motxilla personal

Josetxo Ordóñez és advocat especialitzat en temes d'estrangeria i professor de Dret a la UOC i a la Pompeu Fabra. També està compromès en diversos àmbits com Cristianisme i Justícia, Migra Studium, Volpa Catalunya, l'Institut Borja de Bioètica, la Comissió de Defensa dels Drets de la Persona del Col·legi d'Advocats i és membre de l'Acció Catòlica Obrera (ACO).

Preguntat sobre què ha carregat a la motxilla personal arran del viatge a Grècia, Ordóñez explica que «he descobert que la misèria d'Europa és més gran del que imaginava. Que la situació de les persones refugiades és pitjor jurídicament. Per a això, més o menys hi podia estar preparat, abans del viatge. Tots hem vist vídeos dels camps, entrevistes, documentals, fotografies dels naufragis.»

Ara bé, el fet més punyent per inesperat ha estat «la situació social i econòmica d'un país asfixiat pel deute, les retallades i els rescats: és un crim el que s'ha fet amb Grècia. No se'n parla prou: em sorprèn que els voluntaris catalans que han estat a Lesbos o Idomeni,

no ho comentin gens i es quedin en la part emocional o sentimental de la denúncia de la crisi dels refugiats. Una crisi així també és possible en un país en fallida com Grècia, ni ho podem oblidar ni ho podem deixar de situar en la nostra mirada crítica. Si no, l'anàlisi serà epidèmica, plorarem molt i res més.»

A Atenes, una ciutat amb quatre milions de refugiats, Ordóñez ha trobat refugiats que malviuen als parcs i jardins de la ciutat i altres que s'han instal·lat en uns albergs improvisats, com l'enorme Hotel Plaza, «tancat per la crisi i on els mateixos treballadors de l'hotel reobren les instal·lacions i permeten la seva ocupació a col·lectius de suport a refugiats.»

«De l'Hotel Plaza, en recordo onze famílies kurdes d'Eko-camp, divuit sol·licitants a l'Oficina d'Asil de l'Àtica, tres albergs ocupats, 800 àpats diaris del xef xilè, quatre dies a Atenes. És tan petit el nombre en comparació amb els 60 milions de desplaçats forçats d'arreu del món el 2015... Però de l'Hotel Plaza, aquests són els meus comptes», finalitza la crònica.

Crítica literària

La vida és una capsa de records

Poques coses hi ha a la vida tan personals com un llibre de records, i una bona mostra la tenim en el llibre *Retalls*, de Mn. Amador Roig i Santacana, on podem trobar més de 30 experiències viscudes en els seus més de 70 anys de vida.

No podríem classificar-ho com a biografia, però no per això deixa de tenir un alt component biogràfic. Segons ell mateix expressa, «la vida és com una capsa tota plena de records. Són retalls d'un passat que es vol fer present... són de mil colors». I això és el que ha fet: anar traient d'una capsa imaginària tots aquells records que li han omplert la vida, ja sigui per a bé o per a mal. Des de petits disgustos fins a grans alegries, passant per curiositats i records d'infància. Cal destacar que mossèn Amador ha passat gran part de la seva vida al mar, cosa que no només queda reflectida en alguns capítols sinó també en dos dels seus altres llibres, *A cops de rem* i *La Bíblia y la mar*. També cal destacar l'acció que desenvolupa amb l'ONG ACAIR, Asso-

MN. AMADOR ROIG I SANTACANA

Retalls

Autoedició, 2016, 132 pàg.

ciació Catalana d'Ajuda a la Infància Romanesa, per ajudar nens i nenes malalts que viuen a Romania.

Com és obvi, també hi ha algun capítol dedicat a això, així com tampoc no n'hi falta algun de dedicat al seu pare, com l'episodi del ratolí o el de la serp tossuda. El seu pare sempre ha estat molt present a la seva vida, i mostra d'això és el seu quart llibre, *De bat a bat*.

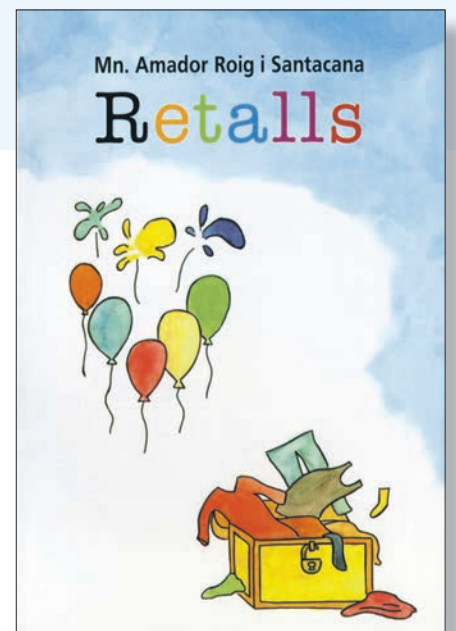
Quan el mossèn em va demanar que il·lustrés els seus records, primer vaig tenir una mica de por i dubte: correspondrien els meus dibuixos amb els seus pensaments?, hi serien fidels?, se sentiria identificat amb el que jo plasmés sobre el paper? Però realment són pensaments que van caure pel seu propi pes a mesura que

anava parlant amb ell i llegint les seves històries, transparents i clares.

Penso que es tracta d'una lectura que pot agradar a persones de totes les edats i cultures. Són petites històries acompanyades d'unes il·lustracions a tot color que en tot moment han volgut convertir-se en un suport gràfic per ajudar a imaginar-nos millor les coses que se'ns expliquen.

Actualment aquest llibre es pot comprar a diferents espais: a la Residència de les Germanetes dels Pobres, a la plaça Tetuan números 45-49. També podem trobar-lo a la parròquia de la Concepció, a la Capella Betània de Cornellà o en dues llibreries: en primer lloc, a les Paulines (Ronda Sant Pere 19-21) i en segon lloc a JoJos Llibres (Via Júlia, 48).

Eli Ramírez
Bibliotecària i
il·lustradora

Crítica teatral

Treure la pols de les andròmines

«EL PREU»,
d'Arthur Miller. Versió de Neus Bonilla i Carme Camacho.
INTÈRPRETS: Pere Arquillué,
Ramon Madaula, Lluís Marco i
Rosa Renom.
DIRECCIÓ: Sílvia Munt.
Grec 2016. Teatre Goya,
Barcelona. Fins al 7 d'agost.

Arthur Miller a la catalana. Som a Nova York, però la història penetra de seguida en la pell de la tribu familiar de cada espectador. Qui no ha viscut de prop o no en sap alguna cosa, d'algun conflicte d'herència que ha esqueixat o malferit una família? I dic Arthur Miller a la catalana no només per això sinó també perquè la versió és d'una exquisidesa lingüística tant en la forma com en el fons perquè sap alternar un discurs profund, que Arthur Miller ja serveix en safata com si fos senzill i quotidià, amb expressions, maneres de dir i un argot casolà que no encotilla gens l'acció sinó que l'aproxima als espectadors i els arrossega a mesura que avança l'acció.

Aquesta exquisidesa lingüística, afegida a un quartet interpretatiu de primera fila, s'arrodona amb la mà destra de Sílvia Munt i que, com el pintor quan acaba una tela, sembla que hagi acolorit cadascun dels per-

© Felipe Mena

L'actor Pere Arquillué, un dels protagonistes de l'obra «El preu», d'Arthur Miller. Al fons, l'actor Ramon Madaula.

sonatges amb les pinzellades del to i la caracterització més adequats. Una direcció feta amb rigor teatral, sí, però que deixa entreveure també una mirada escrutadora d'ull de càmera, que és per on Sílvia Munt es mou últimament. Una combinació perfecta.

La sinopsi d'*El preu* és o té la possibilitat de ser coneguda, malgrat que aquesta obra d'Arthur Miller no és de les més representades, però sí que aquí té una referència anterior perquè fa tretze anys ja va passar per Barcelona

(Teatre Romea), aleshores amb Juan Echanove, Ana Marzoa, Helio Pedregal i Juan José Otegui. Els esmento no pas per fer comparacions amb els intèrprets actuals, però sí per dir que els dos muntatges són com la nit i el dia. Aquell, més tenebrós, més críptic. Aquest més desinhibit i, com un *tour de force* amb l'aspra del conflicte de fons. *El preu*, d'Arthur Miller / Sílvia Munt és també més lluminós, fresc, més sensible i refinadament humorístic.

I parlant d'humor, cal encimbellar el

que desprèn amb una extraordinària naturalitat l'actor Lluís Marco, amagat aquí sota la llarga barba i una lleugera gepa d'home d'edat, el taxador de mobles vells i antiquari a la reserva, el vell jueu de nom Solomon, que manté el paper de personatge al marge, veu de la consciència i observador extern, en el conflicte que es desperta entre els dos germans que no s'han vist durant setze anys i la dona del petit, en un moment que cal treure's del damunt el lot de mobles heretats dels pares i guardats a les golfes del pis pairal de l'edifici que s'ha d'enderrocar. Un dels millors papers de Lluís Marco que deixarà la imatge del vell Solomon en la memòria dels espectadors.

El muntatge —una hora i tres quarts— s'ambienta a les golfes del vell pis pairal amb alguns dels mobles vells: un armari que guarda una sorpresa a dins, una surrealista muntanya de cadires, una antiga ràdio de galena, un antic gramòfon, un xifonier, una arpa record de la mare i símbol del bon viure aburguesat de la família, la cadira de braços del pare mort —central de l'escena— que marca la seva presència en el desencadenament del conflicte, un floret d'esgrima, una pila de discos vells... i un antic elapè de pedra amb efectes de rialles a dojo... moltes rialles... que contagien el vell jueu Solomon fins al fosc final i deixen un somriure agre en els espectadors per tot el que ha passat.

Andreu Sotorra

Escriptor i periodista
andreusotorra@gmail.com

Des del carrer

Antoni Soler Ricart, nou president de FundiPau

Rosa María Jané Chueca

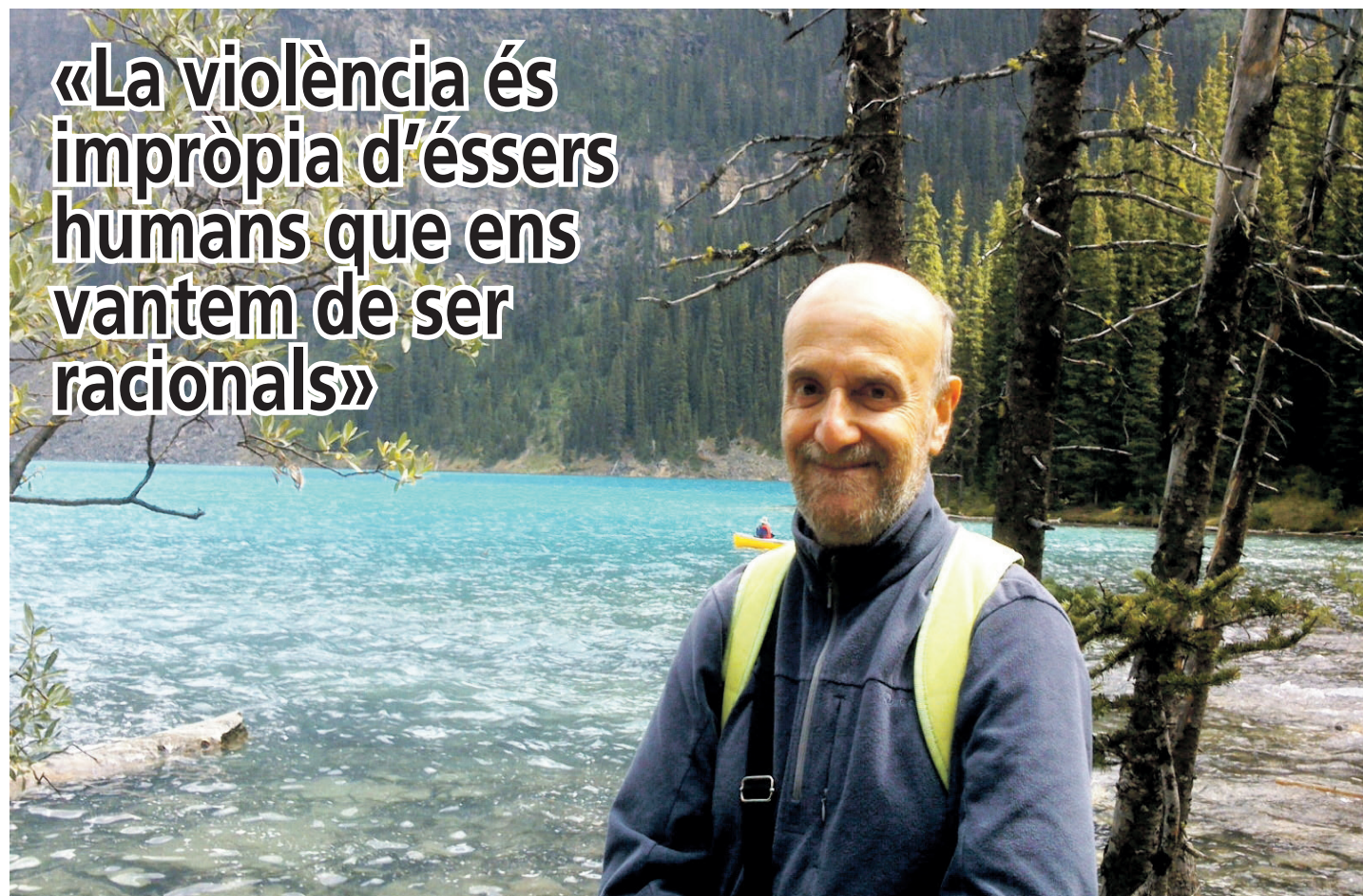
«Una gran il·lusió i una gran responsabilitat.» D'aquesta manera descriu Antoni Soler el que suposa ser al capdavant d'una entitat com FundiPau, de la qual participa des del 1983, quan es va crear. Ara, com a nou president, considera que té una bona oportunitat per «treballar més intensament per una vida digna i en pau de totes les persones». Nascut a Barcelona el 1951, des dels anys setanta ha militat en grups pacifistes i no violents.

Com a president, quina és l'empremta que vol impulsar en aquesta nova etapa?

Voldria aconseguir que el treball per la pau es guanyés un lloc important en l'agenda política i mediàtica. M'agradaria ser capaç d'impulsar i fer créixer, en extensió i en profunditat, el desig de pau i el rebuig de tota violència, de forma especial de la guerra que n'és la culminació. Voldria fer arrelar la idea que la guerra és, de totes les grans catàstrofes que pateix la humanitat, l'única que depèn directament de la voluntat humana. Això la fa especialment abominable, però hauria de ser també la més fàcil d'eradicar. Voldria que aquestes conviccions, ben fonamentades, vagin prenent força en l'opinió pública i que aquesta vagi forçant els canvis necessaris en les polítiques de seguretat i de resolució de conflictes, tant a l'interior dels estats com en les relacions internacionals, massa basades en l'armamentisme i el militarisme.

Quins són els desafiaments per a la pau avui dia?

Els desafiaments són molts i molt grans, però podríem distingir tres grans àmbits: un desafiament fonamental es juga en el terreny de l'opinió pública, de les conviccions personals, de la cultura de la pau, encara molt feble. Ens cal treballar intensament en l'educació per la pau, entesa no només com una qüestió escolar, sinó sobretot la que va dirigida als adults, que són els que prenen les decisions. Un segon àmbit és procurar condicions de vida dignes per a tothom. Unes situacions socials amb greus mancances, amb desequilibris de poder i de riquesa, amb violacions de drets humans, són terreny adobat per a l'esclat de vio-

«La violència és impròpia d'éssers humans que ens vantem de ser racionals»

lència. Ja són en si mateixes la pitjor de les violències, la que anomenem violència estructural. En la mesura que revertim aquestes situacions, millorarem les condicions que fan possible la pau. Finalment, és urgent desenvolupar formes més humanes i racionals de resoldre els conflictes: estructures de govern mundial més democràtiques i eficaces, limitació i control de la fabricació i comerç d'armes, sistemes judicials i de mediació, també en els conflictes internacionals.

Com educar en la pau en un món on la violència és tan present?

La violència està molt arrelada en la cultura, en la història, en l'imaginari col·lectiu i en el lleure. La violència és cruel i sempre genera sofriment; a més és estúpida i irracional i ridícula, impròpia d'éssers humans que ens vantem de ser racionals. Hem de mostrar alternatives possibles, que n'hi ha. Hem d'aportar exemples, models d'identificació positius, en lloc dels superguerrers-herois. Hem d'insistir en aquell principi ètic, present en totes

«És urgent desenvolupar formes més humanes i racionals de resoldre els conflictes»

les cultures i tradicions: «No facis als altres allò que no vols que et facin a tu; fes als altres allò que voldries que et fessin a tu.» Es tracta de ser capaç d'imaginar en la pròpia pell allò que està passant a d'altres. D'això se'n diu empatia i es pot educar i conrear. Pau Casals deia: «Els esperits ben educats no desapareixen trets.» En el fons es tracta de ser ben educat.

Quina és la fortalesa de la no-violència?

Diferents personatges ho han dit de diferent manera: la força de la veritat (Gandhi), la força de la justícia (Lanza del Vasto), la força d'estimar (Martin Luther King). En el fons és la força, la solidesa i la determinació interiors capaces d'oposar-se a la força física exterior, que molts cops amaga una immensa fragilitat interior. La força de la violència rau a ser capaç de fer tant de mal com sigui possible per doblegar la voluntat de l'altre. La força de la no-violència rau a ser capaç de resistir sense doblegar-se, mantenint allò que hom creu just. Quan hom és capaç de controlar la por i acceptar les conseqüències que poden derivar-se de mantenir la seva posició, esdevé invencible. La diferència és que, mentre la violència accepta i vol fer mal, la no-violència s'hi nega. Tant l'un com l'altre es mostren disposats a morir en el combat, però el no violent no està disposat a matar i això l'ennobleix i fa la seva vida més feliç.

Rauxa

El fruit del treball

Eduard Brufau

L'home té una tendència a deixar-se endur només per allò que li ve de gust. Aquesta inèrcia còmoda, més o menys present en tothom, el fa anar a la seva per tal de fugir de les obligacions. Esquivar el deure i fer tan sols el que un vol es un camí molt fàcil, però inevitablement comporta un tancament de la persona en ella mateixa. L'assumpció del deure, per contra, sempre és una opció més dolorosa però que per mitjà de l'esforç perseverant obre la persona a la realitat i als altres.

El treball —si és digne i retribuït d'una manera justa— és un mitjà excel·lent per conduir l'home cap a aquesta obertura. Primer de tot, el sol fet de treballar d'una manera estable fixa hàbits i horaris. Es tracta d'un ordre

inicialment exterior que a còpia de repetir-se acaba creant un ordre interior, anímic, que és imprescindible per a la maduresa de tota la persona. A la feina el desig personal passa a un segon pla perquè s'imposa fer les coses d'una manera i en un temps predeterminats. Encara més, les hores dedicades al treball no es dediquen a les coses que un potser realment voldria fer; aquest sacrifici no deixa de ser una pèrdua real, però al mateix temps acaba sent un guany perquè configura la persona per dins, li fa veure que és un ésser limitat que no podrà fer mai tot el que es proposa. El fruit del treball no és tan sols un producte o un servei, sinó sobretot la configuració integral de la persona humana.